

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 1858.

ΤΟΜΟΣ Θ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 202.

ΣΕΙΣΜΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΟΥ.

—*—

Η 9 Φεβρουαρίου, πρώτη Κυριακή τῆς μεγάλης τεσσαρακοστής, ἀνέταλιν ἀποφοράς ἐν Κορίνθῳ. Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦτο πυκνὴ καὶ βροεῖα, καὶ κάλυμμα νεφελῶδες ἐπιπροσθεῖν, ἀπέτρεπε τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου τοῦ νὰ ζωογονήσῃ τὴν γῆν ἢ φύσιν εἰσῆα, καὶ πᾶσα πνοὴ ἀνέμου ἐξέλιπεν. Αὐτὰ δὲ ταῦτα συνέβαινον καὶ εἰς τὰ πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς τῆς Κορίνθου χωρία, τὰ Ἐξημιλίαι, τὸ Καλαμακίον κτλ. Οἱ κάτοικοι τῶν Ἐξημιλίων καὶ τοῦ Καλαμακίου, ὡς καὶ οἱ ἐν Κεγγραεῖς ποιμένες καὶ τινες τῶν Κορινθίων, ἔτι ἀπὸ τῆς 9 ὥρας Π. Μ. ἤκουον ἀλλεπαλλήλους μυκηθμούς, οὗς ἤγρους κανονίων ἐκ Πειραιῶς προερχομένους ὑπαλάμβανον· οἱ βροεῖς οὗτοι τῆς γῆς γογγυσμοὶ ἀνήγγελλον πρὸ δύο ὥρων ὅτι γενήσεται τι μέγα καὶ φοβερόν. Καὶ ἀληθῶς, μικρὸν πρὸ τῆς 11 ὥρας Π. Μ. ἠκούσθη βόμβος βρυσηχῆς, ὃν παρηκολούθησεν εὐθὺς ὁ τρομερὸς ἐκείνος τοῦ ἐδάφους κλόνος, ὃ ἐπενεγκὼν τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως Κορίνθου, τῶν Ἐξαμιλίων, τοῦ Καλαμακίου, τῆς Κουρτέσης, καὶ τῶν χωρίων Παργιάλι, Ἀζίζι καὶ Νεοχωρίου. Κατὰ τὴν φοβεράν ταύτην ὥραν οἱ μὲν, ἄνω καὶ κάτω βιβνόντες καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ σταθῶσιν, ἐπιπτον χαμαὶ, οἱ δὲ καθήμενοι δὲν ἐδύ-

ναντο νὰ ἐγερθῶσι. Τὸν σρικώδη τοῦτον κλόνον μέγας διεδέχθη πάταγος, ὃ πάταγος τῶν καταπιπτουσῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ φροηρίου ἀποκοπέντων καὶ κατακυλισθέντων λίθων, ἐξ ὧν νέφος πυκνότητος κονιοροῦ ἀνεγερθὲν κατεκάλυψε πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ αὐτὸν τὸν Ἀκροκόρινθον. Τρομερὸν ἦτο τότε τὸ θέαμα· οἱ μὲν, καταχωθέντες ὑπὸ ἐρείπια, ἐστέναζον καὶ ἐζήτουν βοήθειαν ἢ ἐκκιντο ὄλιγος νεκροί, οἱ δὲ αἶροντες τὰς χεῖρας πρὸς οὐρανὸν ἐπεκκλοῦντο τὴν θεῖαν ἀντίληψιν, καὶ ἄλλοι κατεγίνοντο νὰ σώσῃσι τοὺς ὑπὸ τὰ ἐρείπια συγγενεῖς καὶ φίλους. Οἱ ἱερεῖς, παρηκολουθούμενοι ὑπὸ παιδίων θρηνούντων, ἐψαλλον μετὰ δακρύων τὸ *Κύριε ἐλέησον*, καὶ αἱ μητέρες περιεπτύσσοντο τὰ νεκρὰ ἢ τετρακυματισμένα τέκνα τῶν οἱ ἵπποι ἀρηνιάσαντες ἔτρεχον τῆδε κακείας ἐξηγριωμένοι καὶ χρεματίζοντες· οἱ κύνες ὠρούοντο, καὶ τὰ λοιπὰ κατοικίδια ζῶα φαύγοντα τὴν καταστροφὴν ἐκρύβισαν ἐπὶ τινες ἡμέρας· ἐν γένει δὲ οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπέ τις εἰμὴ τὴν μὲν φύσιν ὠδίνουσαν, ἀνθρώπους δὲ καὶ ζῶα ζητοῦντας σωτηρίαν ἐπὶ γῆς κυμανομένους καὶ ὑπὸ οὐρανὸν ἀπειλοῦντα αὐτοὺς μὲ ψυχῆς δριμύτατον.

Οἱ ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντες εἰσὶν ὀγδοόκοντα ἐξ-έννέα πρὸς τοῖς δέκα εὐρέθησαν νεκροὶ ὑπὸ τὰ ἐρείπια· ἐν μὲν Κορίνθῳ ὀκτώ, ἐν δὲ Καλαμακίῳ τέσσαρες, ἐν τινι σπηλαίῳ πλησίον τῶν Ἐξαμιλίων τρεῖς, ἐν Παργιαλίῳ τρεῖς, καὶ ἐν Ἀζίζι εἰς. Ἐκ τῶν καιρίως δὲ τραυματισθέντων, ὅκτω ἔπερον κατάγματα, ἐξ ὧν δύο ἀπεβίωσαν ὁ μὲν εἰς ἐν Ἀργεῖ, ὁ δ' ἔτερος ἐν τῷ χωρίῳ Ξυλοκερῆζ'· οἱ τραυματισθέν-

τες εἰσι τριάκοντα δύο, ἐξ ὧν εἴκοσι καὶ εἰς κατὰ τὴν κεφαλὴν. Ἀπέθανον δὲ ἐξ αὐτῶν δύο, ὁ μὲν ὑπέργηρος, ὁ δ' ἄλλος καχεκτικός· οἱ παθόντες μόνον συνθλάσεις εἰσὶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, οἱ μὲν καθ' ὅλον τὸ σῶμα, οἱ δὲ εἰς διάφορα μέρη τοῦτου, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἔπαθον βλάβας ἀσημάτων· ἀλλ' ἐκ τούτων οἱ μὲν δὲν εἶχον χρᾶιν διαρκούς θεραπείας, ἄλλοι δὲ ἀνεχώρησαν. Ὁ Ἐπαρχος Κορινθίαις ἐστερώθη τῆς τελευταίας φάλαγγος τοῦ δεξιοῦ αὐτοῦ ἀντίχειρος, καὶ γυνὴ τις θέλει μείνει χωλὴ τὸν ἀριστερὸν πόδα. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων ἑμοῦ αὐτοῦ κατέπεσεν ὀλόκληρος καπνοδόχη, δὲν ἔπαθον ὅμως τὴν ἐλαχίστην βλάβην. Οὕτω οἱ Κορίνθιοι ὑπὸ φόβου κτεχόμενοι, ἐπάλαιον νυχθημερόν πρὸς κακουχίας καὶ τὴν κλονουμένην γῆν ἀπὸ τῆς 9 Φεβρουαρίου μέχρι τέλους Μαρτίου, ὅτε οἱ σπασμοὶ καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτοῦ βόμβοι ἠλαττώθησαν ἐπιστηθῶς. Καὶ ταῦτα περὶ τῆς Κορίνθου, καὶ τῶν τελευτήτων πολιτῶν αὐτῆς προσδοκῶντων ἀποκκρίστας εἰς τὴν νέαν Κόρινθον. Οὕτω λοιπὸν ἡ τὸ 1438 π. Χ. ὑπὸ Σισύφου κτισθεῖσα, καὶ Ἐρῖρα κληθεῖσα πόλις, ἡ τὸ 146 π. Χ. ὑπὸ Λουκίου Μουμίου πυρποληθεῖσα καὶ ὑπὸ Ἰουλίου Καίσαρος ἀνεγερθεῖσα, ἡ τὸ 1458 μ. Χ. ὑπὸ Μαχμούτ τοῦ Β' κυριαυθεῖσα, καὶ ὑπὸ τῶν Βενετῶν κατακτηθεῖσα τὸ 1697, ἡ τὴν 3 Ἰουλίου 1715 ὑπὸ τοῦ μεγάλου Βαζύρου κυριαυθεῖσα, καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τὸ 1822 ἐλευθερωθεῖσα Κόρινθος, ἐγκαταλείπεται σήμερον ὑπὸ τῶν Κορινθίων, ὡς ἀνατραπέτω ὅλη ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ τῆς 9 Φεβρουαρίου 1858· μεταφέρονται δὲ οἱ κάτοικοι εἰς πλησιόχωρον ἄλλην ἐπιλιμενον θέσιν, ἥτις εἶθε ποτὲ γίνοι ἐρήμιλος τῆς ἀρχαίας ἐκείνης Κορίνθου κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ τὸν πλοῦτον! Φέρε δὲ εἰπώμεν ἤδη καὶ ἀλίγα τινὰ περὶ τοῦ σεισμοῦ.

Α' — Ἄν κάλαι ποτὲ συντέθη σεισμοὶ ἐν τῇ Κορίνθῳ καὶ ὅποια τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ. Ἐξετάζοντες ἱστορικῶς ἀπὸ τῆς κτίσεως τῆς Κορίνθου μέχρι σήμερον, οὐδαμῶς εὐρίσκουμεν ἀναφερομένην φυσικὴν τινὰ καταστροφὴν αὐτῆς, ἐνῶ εἰς τὰς πρὸς δυσμὰς μέχρι Πατρῶν κειμένης πόλεως συνέβησαν κατὰ Στράβωνα καὶ Πυθαγόραν, χηταστροφῆς πόλεων ὑπὸ σεισμοῦ καὶ πλημμύρας. «Ἐξάρθεν γὰρ ὑπὸ σεισμοῦ τὸ πέλαγος, κατέκλυσε καὶ αὐτὴν (τὴν Ἐλίαν) καὶ τὸ Ἰερόν Ἐλικωνεῖου Ποσειδῶνος» (Στράβ. Βιβ. Η'. 2). Ἐπὶ τῆς δὲ τοῦ Διγιάλεως ἐν τῷ πεδίῳ πόλιν Δημήτριος καθελὼν ὁ Ἀντιγόνοῦ τῆς πάλαι ποτὲ ἀρχαίας προσώκισε τὴν νῦν πόλιν. Ἐχόντων δὲ ἀσθενῶς ἤδη τῶν Σικυωνίων, ἐπιγενόμενος σεισμός, ὀλίγου τὴν πόλιν ἐποίησεν ἀνδρῶν ἔρημον, πολλὰ δὲ σφᾶς καὶ τῶν εἰς ἐπίδειξιν ἀφείλετο, κτλ. (Πυσ. Κορινθ. Βιβ. 2. Κεφ. VII). Καὶ εἰς τὴν πρὸς βορρᾶν δὲ αὐτῆς παραλίαν τῆς στερεᾶς, ἀντικρὺ τῆς Κορινθιακῆς παραλίας, φαίνεται ὅτι συνέβη σεισμός καὶ καταποντισμὸς ἀρχαίας πόλεως, τῆς ὁποίας ἔχνη σώζονται μέχρι σήμερον, οἷον δεξαμεναί, ὁδοί, κλπ· ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων μέχρι σήμερον *Βουλιασμένη* κα-

λεῖται. Προσέτι βορειοανατολικῶς τοῦ Καλαμακίου κείται θειοῦχα βουνά (περὶ τὴν μίαν ὥραν ἀπέχοντα τούτου) τὰ ὅποια ὑπῆρξαν φαίνεται ἄλλοτε ἡραισταία· πλείστα τμήματα ἡραιστῶν λίθων καὶ λάβαι ὑπάρχουσιν εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῶν. Εἰς μικρὸν τινα κώδικα χειρόγραφον τῆς ἐν Ζαχόλῃ Μονῆς τοῦ προφήτου Ἡλίου, ἐστὶ γεγραμμένον διὰ χειρὸς μοναχοῦ τινος κλουμένου Γαβριὴλ ἐκ τοῦ χωρίου Σκρανταπήχου, ὅτι τὴν 9 Φεβρουαρίου 1742 ἐγένετο σεισμός, ἐξ οὗ μέρος τῆς Μονῆς κατέπεσεν, ἐπὶ δὲ καὶ τινες οἰκίαι ἐν Ζαχόλῃ. Ὁ αὐτὸς μοναχὸς γράφει ὅτι ἐκ σεισμοῦ ἐπίσης ἰσχυροῦ συμδάντος τὴν 23 Φεβρουαρίου 1753, κατέβρευσεν ὀλόκληρος ἡ μονὴ καὶ πολλαὶ οἰκίαι ἐν Ζαχόλῃ, καὶ ἐφρονέθησαν ἄνθρωποι καὶ ζῶα ἐν τῇ Μονῇ. Σύμπτωσις τῶ ὄντι περιέρχεται διὰ τὸν μῆνα Φεβρουαρίου καὶ ἰδίως διὰ τὴν ἡμέραν· δυστυχῶς ὁ μὲν μοναχὸς δὲν ἀναφέρει οὐδὲν πλέον. Ἐπὶ δὲ τῶν νεωτέρων χρόνων ὑπὸ τῶν γερόντων λέγεται, ὅτι τὸ 1814 συνέβησαν σεισμοὶ ἀναγκάσαντες τοὺς κατοίκους νὰ ζῶσιν ἐντός σπητῶν. Τὸ δὲ 1852, κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῶν Θηβῶν, ἐξῆλθον τῶν οἰκιῶν οἱ κάτοικοι τῆς Κορίνθου ἐπὶ ἀρκετὰς ἡμέρας.

Β' — Ὅποια τὰ πρὸ τοῦ σεισμοῦ καὶ μετὰ τὸν σεισμὸν τῆς 9 Φεβρουαρίου ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα. Οἱ πρὸ τοῦ σεισμοῦ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐπικρατοῦντες ἄνεμοι ἦσαν ΒΑ. καὶ ἐνίοτε νότιοι, ἡ ἀτμοσφαιρὴ νεφελώδης τὸ πλείστον, ἀλλ' ἄνευ ἀστραπῶν, βροντῶν ἢ βροχῆς, τὰ ὄρη χιονοσκεπῆ, αἱ πεδιάδες ἐκαλύπτοντο καθ' ἑκάστην πρωΐαν ὑπὸ παγετοῦ, τὸ ψῦχος δριμύ, καὶ ὡς μέση θερμοκρασία ἦν ὁ 3° P. Μετὰ τὸν σεισμὸν δὲ τῆς 9 μέχρι τῆς 19 Φεβρουαρίου, τὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα ἐξηκολούθουν σχεδὸν τὰ αὐτὰ, οἷον ἄνεμος ΒΑ. ΒΑ. καὶ ἐνίοτε ΝΑ, ψῦχος δριμύ, ἐπαυξήσαν ἐτι μᾶλλον τὴν 11 καὶ 13 καθ' ἣν καὶ χιών οὐκ ὀλίγη ἐλεύκανε τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν· κατὰ πᾶσαν σχεδὸν δειλὴν κατέπιπτε βροχὴ, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ μεγάλη ὑπῆρχεν ἡ ἀσασία τῆς ἀτμοσφαιρᾶς. Ἀπὸ δὲ τῆς 19 μέχρι τῆς 23, ὁ καιρὸς ἐβελτιώθη καὶ ἐστερεώθη ὁπωσούν· ὁ ἥλιος ἔρχισεν νὰ παίζῃ ἐπὶ τοῦ στερεώματος, ὅτε μὲν παρουσιαζόμενος, ὅτε δὲ ὄπισθεν τῶν νεφελῶν κρυπτόμενος· οἱ δὲ διαρκῶς πνεύσαντες ΒΑ. ἄνεμοι ἐκαθάρισαν τὴν ἀτμοσφαιρᾶν. Ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς μικρᾶς ταύτης ὑφέσεως, αἴφνης τὴν 7 ὥραν Π. Μ. τῆς 23 Φεβρουαρίου, τὸ θερμότερον ἀπὸ 8° P. ὑψούται εἰς τὸν 16°, ἄνεμος νότιος θερμὸς καὶ σφοδρὸς ὡσεὶ λαίλαψ ἀνέτρεψε πᾶν τὸ ἰστάμενον καὶ βραδίον, μικρὸν δὲ πρὸ τῆς 12 Π. Μ. ἠκούσθη βρῆ βροντώδης καὶ διαρκῆς, καὶ ἀμέσως ἐράνη πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἀκροκόρινθου μέλαν νέφος, ὡς στήλη οὐρανομήκης πυκνοῦ καπνοῦ, τὸ ὅποιον ἐρχόμενον βραδέως ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, διήλθεν ἀνωθεν τοῦ Ἀκροκόρινθου, καταρρίψαν ἐπὶ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν βροχὴν πληθῶν ἀργιλώδους γῆς. Τὰ ἀτμοσφαιρικῶν τούτου φαινόμενον κατέπληξε σφόδρα

τοὺς ἐκ τῶν σεισμῶν πεφοβισμένους Κορινθίους· ἀπομακρυνθέντες δὲ τοῦ πληθῶδους νέφους ἔρχισαν οἱ ἀπειροὶ τοιούτων φαινόμενων νὰ χαίρωσιν, ὑπολαβόντες ἐκρηξὴν τῆν βρῆν, καὶ τὸ φαινόμενον τούτο ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν σεισμῶν (*). Ἀπὸ δὲ τῆς 23 μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς ὁ καιρὸς ἐβελτιώθη, ἐπικρατήσαντων πάλιν τῶν ΒΑ. ἀνέμων.

Ὁ Μάρτιος παρήλθεν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ΝΑ. καὶ ΒΑ. ἀνέμων, σπανίως δὲ τοῦ βορρᾶ· βροχὴ ὀχθηδία ἔπεσε κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ὅτε μὲν ὁ οὐρανὸς ἦτον αἴθριος, ὅτε δὲ νεφελώδης. Ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα παρήλθε καὶ ὁ Ἀπρίλιος, τῆς θερμοκρασίας αὐξηθεῖσης ἀπὸ τῆς 18.

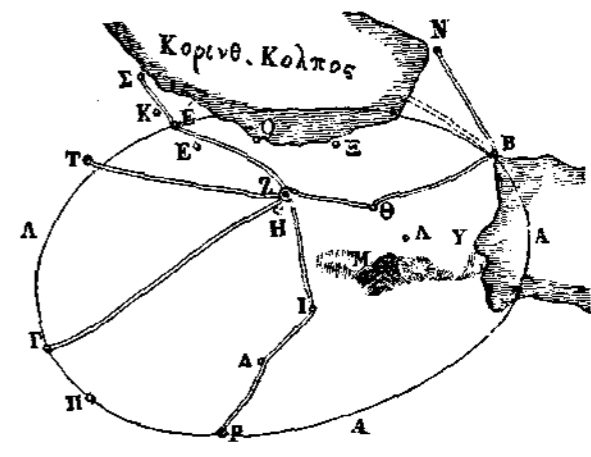
Γ' — Ὅποια ἡ ἔκτασις τοῦ ἔδαφους τὸ ὅποιον ἐκυμαίετο ἐπιστηθῶς ὑπὸ τῶν σεισμῶν.

Τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ ὁ σεισμὸς τῆς 9 Φεβρουαρίου ἐπενήργησε, καὶ τὸ ὅποιον ἐκλονήθη ἰσχυρῶς τὴν τελευταίαν ἰσως φορὰν κατὰ τὴν 20 Μαΐου περὶ τὴν 2 ὥραν Μ. Μ., ἔχει σχῆμα ἑλλειψώδες, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἐπιστηθημένου χωρογραφημάτων, ἑλλειψώδες ἐν τῷ μέσῳ σχεδὸν τὸν Ἀκροκόρινθον, ἐξ οὗ ἀρχεται δυτικῶς σερὰ βουνῶν τῆς Ἐυλοκερῆζης, ὑπὸ φηράγγων διακοπτομένη, καὶ μέχρι Κεγγρεῶν παρατεινόμενη. Τὸ πλείστον τοῦ ἐμβαδοῦ τῆς ἑλλειψώσεως ἀποτελεῖται ἐκ πεδιάδος διακοπτομένης ὑπὸ χυμεινῶν ποταμίσκων· ἡ δὲ μεγαλύτερα αὐτῆς διάμετρος εἶναι ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, καὶ ἡ μικροτέρα ἀπὸ Μ. πρὸς Β. Καὶ εἰς μὲν τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον αὐτῆς κεῖται τὸ ἐπίγειον Καλαμακίον, εἰς δὲ τὸ δυτικὸν ἡ Κουρτέσα, ἀπέχουσα τοῦ Καλαμακίου πλέον τῶν τεσσαρῶν ὥρων. Ἐπὶ τοῦ Μ. ἄκρου τῆς μικροτέρας διαμέτρου κεῖται τὸ χωρίον Χιλιμοδῆ, ἐπὶ δὲ τοῦ βορείου τὰ χωρία Περγιάλι καὶ Ἀζίζι, ἀπέχοντα τοῦ Χιλιμοδίου τρεῖς ὡς ἑγχεῖστα ὥρας. Ἡ Κόρινθος ὑπέστη τὴν μεγαλύτεραν καταστροφὴν οὐχ ἦτον ὅμως καὶ τὸ ἐκ καλυβῶν τινα συγκείμενον Νεοχώριον. Κατὰ δεύτερον λόγον ἔπαθον τὰ ἐπὶ τῆς περιφέρειᾶς τῆς ἑλλειψώσεως χωρία Περγιάλι, Ἀζίζι, Κουτουμάτζα, καὶ τὰ ἐντὸς τῆς περιφέρειᾶς Ἐξημίλια καὶ Ἐυλοκερῆζα. Ἄξιον σημειώσεως ἐστὶν ὅτι τὸ χωρίον Ἄσο, ἀπέχον τοῦ Περγιαλίου ὡσεὶ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, τὰ χωρία Κλεωναί, ἀπέχοντα τοῦ Χιλιμοδίου ὡσαύτως καὶ τὰ λοιπὰ ἄλλα χωρία, ἔξω τῆς περιφέρειᾶς κείμενα, ἐσεισθήσαν μὲν ἀλλ' ἔμειναν ἀπρόσβλητα.

Δ' — Ὅποια ἡ μορφή τῶν σεισμῶν, ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ ἔκτασις αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ σεισμοῦ τῆς 11 ὥρας Π. Μ. τῆς 9 Φεβρουαρίου, τὸ ἑλλειψοειδὲς ἔδαφος ἀνορθώθεν ἐλαφρῶς ἐκλονήθη ἰσχυρῶς, καὶ ἐξ αὐτοῦ ὡς ἀπὸ κέν-

τροῦ, μετεφέρθη ἐν ῥιπῇ ὀρθαλοῦ ὁ κλόνος καὶ εἰς ἄλλα μέρη ἢ ἐξ ἀνατολῶν πρὸς Δ. κινήσεις τοῦ ἔδαφους, καὶ ἡ ἐπάνοδος τοῦ ὑπῆρξε κραταιὰ καὶ ταχυτάτη. Τὰς δύο ταύτας κινήσεις διεδέχθησαν μικραὶ καὶ συνεχεῖς δονήσεις, ἐν εἰδὲι τρόμου, διαρκέσαντος οὕτω τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου σεισμοῦ πλέον τῶν δέκα δευτερολέπτων. Αἱ οἰκοδομαὶ κατέβρευσαν κατὰ τὰς δονήσεις ἀπολέσασαι τὴν ἰσορροπίαν αὐτῶν, καὶ μὴ προφθάσαι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν θέσιν τῶν μετὰ τοῦ ἔδαφους, τῶν δύο πρώτων κινήσεων ταχυτάτων οὐσῶν, ὡς εἶπον. Τὴν ἐξ Α. πρὸς Δ. πρώτην κίνησιν ἠσθάνθημεν ἅπαντες, καὶ ἡ φορὰ τῶν κατακρημνισθειῶν οἰκιῶν εἰδείκνυε καὶ δεικνύει τούτο ἄχρι σήμερον, ἂν καὶ οἱ σεισμοὶ κατόπιν ἔλαβον διαφόρους διευθύνσεις, ὡς κατωτέρω ρηθῆσεται. Εἰς τὰ πρὸς δυσμὰς μέρη ὁ σεισμός παρετάθη πλείστον, καὶ ἦτον ἐπιστηθητότερος εἰς τὴν Ἀργολίδα, Τρίπολιν, Γορτυνίαν, Ἡλιδα καὶ εἰς τὴν Βενετιαν αὐτὴν, ὡς ἐβεβαίωσεν ἡμῶς πλοίαρχός τις εὐρεθείς τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὸν λιμένα τῆς Βενετίας· τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη, οἷον τὰ Μέγαρα, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Καλαῖς, ἠσθάνθησαν ὀλιγώτερον τὸν σεισμὸν. Ἐν Σύρῳ μάλιστα ἐγένετο ἐπιστηθῶς· ἐτι δὲ ὀλιγώτερον ἠσθάνθησαν αὐτὸν τὰ πρὸς Β. καὶ Μ. μέρη. Οἱ σεισμοὶ καὶ οἱ βῆμοι ἐπανελήθησαν ἀπειράκις κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας, ὅτε μὲν ἰσχυροὶ ὅτε δὲ ἀσθενεῖς, κλονοῦντες ἀπλῶς τὸ ἔδαφος, καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν αὐτὴν ὡς καὶ ὁ πρῶτος διεύθυνσιν. Αἱ ὀριζόντιοι αὐταὶ δονήσεις τοῦ ἔδαφους, καὶ οἱ ἐξ ἀνατολῶν βόμβοι ἐπῆρχοντο διαρκέστεροι καὶ ἰσχυρότεροι τὰς νύκτας. Τὴν πρωΐαν, καὶ τὴν 5 ἢ 6 ὥραν Μ. Μ., ὁσάκις ὁ βῆμος ἦτο μικρὸς, ὁ σεισμὸς ἐ-

Ἐξηγήσις τῶν ἐν τῷ σχεδίῳ σημείων.
 Α. Α. Α. Περιφέρεια τῆς ἑλλειψώσεως. — Β. Καλαμακίον. — Γ. Κουρτέσα. — Δ. Χιλιμοδῆ. — Ε. Περγιάλι καὶ Ἀζίζι. — Ζ. Κόρινθος. — Η. Ἀκροκόρινθος. — Θ. Ἐξημίλια. — Ι. Νεοχώριον. — Κ. Ἄσο. — Λ. Ἐυλοκερῆζα. — Μ. Σερὰ ὄρων Ἐυλοκερῆζης. — Ν. Λουτράκιον. — Ξ. Κουτουμάτζα. — Ο. Διαβατίκιον. — Π. Ἄγιος Βασίλειος. — Ρ. Κλεωναί. — Σ. Βραχάτι. — Τ. Τρανὸν Ζουγαλατιῶν. — Υ. Κεγγρεαί. — Φ. Κεγγρεαί. — Ψ. Κεγγρεαί. — Ω. Κεγγρεαί.

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΑ. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι καὶ οἱ ἐν Κερασίαι παθόντες πρὸ τινῶν μηνῶν ὑπὸ σεισμοῦ, τὴν αὐτὴν προλήψιν εἶχον. Ἀναγνῶντες εἰς τὸ φυλλάδιον τῆς 3 τοῦ μεσοῦτος (κελ. 217), τὰ εἶπε· «Ὁ δὲ λαὸς . . . χαιρὶς ἔλαβεν ὅτι ἡ ἐκρηξὴς θέλει ἐξαφανίσαι τοὺς σεισμούς, κτλ.»

γίνετο διαρκέστερος· πολλάκις δὲ ἤκουοντο μόνον βόμβοι ἀνευ σεισμών. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει παρήλθον ἡμέραι δεκαπέντε· ἀκολούθως οἱ βόμβοι, μὴ ἀκούμενοι ποσῶς εἰς Καλαμακίον καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέρη, ἤκουοντο μόνον εἰς τὴν Κορίνθον, τὰ Ἐξαρμίλια καὶ ὅπισθεν τοῦ Ἀκροκορίνθου καὶ ἐφαίνοντο ἐρχόμενοι ὅτε μὲν ΒΑ. ὅτε δὲ ΒΑ. ἄλλοτε ἐκ Μ καὶ ἄλλοτε ἀλλοχόθεν. Ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν εἶχον τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν καὶ οἱ σεισμοί. Πολλάκις ἡ κίνησις τοῦ ἔδαφους ἐγένετο ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἄνω, καὶ οἱ βόμβοι ἤκουοντο ὑπὸ τοῦς πόδας ἡμῶν· ἐνίοτε ὅλα τὰ εἶδη τῶν κινήσεων συνενούντο ταυτόχρονα, καὶ ἄπαν τὸ ἐλλειψοειδὲς ἔδαφος, καὶ ἰδίως τὸ τῆς Κορίνθου καὶ Ἀκροκορίνθου, ἐφαίνετο περιτρεχόμενον ὑπὸ βροντῆς ὑπὸ τοῦς πόδας ἡμῶν· οὕτω παρήλθε καὶ ὁ Μάρτιος καὶ αἱ τρεῖς πρώται ἡμέραι τοῦ Ἀπριλίου, καθ' οὓς οἱ σεισμοὶ ἦσαν σχεδὸν ἀτήκντοι. Αἶρνης μετὰ τριήμερον ἐντελῆ παύσιν τῶν τε σεισμῶν καὶ τῶν βόμβων, τὴν 10 ὥραν Π. Μ. τῆς 6 Ἀπριλίου τὸ ἔδαφος ἐκλονήθη ἰσχυρῶς καὶ διαρκῶς, καὶ ἐξηκολούθησαν πάλιν σεισμοὶ καὶ βόμβοι οὐχὶ εὐκαταρρόνητοι, οἵτινες ἐπικλυζόμενοι ἀνὰ 12, 24 καὶ 36 ὥρας τὴν τάξιν δὲ ταύτην ἠκολούθησαν καθ' ὅλον τὸν Ἀπρίλιον καὶ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Μαΐου. Ἀπὸ δὲ τῆς 6 ἐγένοντο ἀραιότεροι, καὶ ἤκουοντο ἀνὰ πᾶσαν πέμπτην ἢ ἑκτὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τὸ πολὺ. Τὴν 20 περὶ τὴν 2 ὥραν Μ. Μ. ἐσείσθη ἡ γῆ ἰσχυρῶς καὶ διαρκῶς. καὶ ἔκτοτε μέχρι σήμερον (28 Μαΐου) σπανίως ἤκουσθησαν τινες βόμβοι ὑπὸ κωροὶ καὶ ἀσθενεῖς σεισμοί.

Ε'. — Ὅποια τὰ ἀποτελέσματα τῶν σεισμῶν ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν τοῦ ἰσχυρῶς κλινηθέντος ἔδαφους.

Αἱ οἰκοδομὴ δύνανται νὰ διακρίθωσιν ὡς πρὸς τὸ μέγεθος εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς μονόροφους, διορόφους καὶ εἰς ἀπλῆς καλύψεις. Καὶ μονόροφοι μὲν, ἦτοι ἐρῶνται ἐν ἰσόγειον πάτωμα, ἦσαν αἱ πλείεσται τῶν οἰκιῶν μετ' αὐτὰς δὲ ἤρχοντο οἱ οἰκίσται ἢ καλύβια· αἱ δὲ διορόφοι, ἦτοι αἱ ἐξ' ἐνὸς, ἰσογείου καὶ ἐνὸς ἀνωγείου πατώματος συνιστάμεναι, ἦσαν εὐαριθμίαι· τὰ χωρία συνέκλειτο ἐκ καλυβίων, πλὴν πάντες ἢ ἐξ' οἰκιῶν εἰς Καλαμακίον, τριῶν μόνον εἰς Ἐξαρμίλια, καὶ τοῦ εἰς Κουρτέσαν στρατώνος. Αἱ οἰκίαι αὐταὶ, φιλοδομημέναι ἐκ τιτανωδῶν λίθων καὶ ἀργιλιώδους γῆς ἀνευ ἀμμοκονίας, ἦσαν κεχρυσμέναι ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ἐκ λεπτοῦ χρίσματος ἀμμοκονίας· τὰ δὲ μεσότοιχα ἢ αἱ διαίρεσεις ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ζύλινοι· οἱ οἰκίσται ἢ τε καλύβια τῶν χωρίων Περγυλίου, Ἀζιζίου καὶ Νεοχωρίου ἦσαν φιλοδομημένα ἐκ πλίνθων ἐν γενεῇ δὲ, ἐξ ἐπιπέδου εὐκρίθμων τινῶν οἰκοδομῶν, αἱ λοιπαὶ ἦσαν κακῶς ἐκτισμέναι καὶ ὑπόσκηροι· Ἄπασαι αἱ οἰκοδομὴ αὐταὶ ἐσθῆν ἐκ τοῦ σεισμοῦ· αἱ καλύβια ἀνετρέψαν ἐκ θεμελίων, αἱ μονόροφοι οἰκίαι κατέπεσαν ποῦ μὲν καθ' ὀλοκλήριον ποῦ δὲ ἐν μέρει, τὰ αὐτὰ δὲ σχεδὸν ἐπάθον καὶ αἱ διορόφοι. Οἱ πρὸς δὲ πρὸς, δὲ πρὸς, τείλοιο τῶν πλείοτερων οἰκοδομῶν

φαίνονται μᾶλλον καθόντες· μετ' αὐτοὺς δὲ ἐπάθον οἱ πρὸς ἀνατολὰς, καὶ κατὰ τρίτον λόγον οἱ πρὸς Μ. καὶ Β. Αἱ ἀνατολικοδυτικῶς ἐπεκτεινόμεναι οἰκοδομαὶ προσεβλήθησαν πλέον τῶν πρὸς Μ. καὶ Β. τῶν ἐχουσῶν πλάτος ἀνάλογον μὲ τὸ μήκος αὐτῶν οὐχ ἦσαν ὅμως· διεβρόχθησαν ἄσπαστοι ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων· αἱ ῥωγμαὶ δὲ αὐτῶν διευθυνομένην διαφόρως καὶ ὅλον τὸ πᾶχος τῶν τοίχων κατέχουσαι, εἰσι μᾶλλον κάθετοι· οἱ διαβρόχθέντες καὶ ἰσχύοντες τοίχοι κλίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δυτικῶς. Ἀλλὰ καὶ οἱ θεμέλιοι αὐτοὶ λίθινι ἠλλαξαν θέσιν, καὶ οἱ μεσότοιχοι ἐκρημνίσθησαν· στέγαι πολλῶν οἰκιῶν καὶ θόλοι ἐκκλησιῶν κρημνισθέντες ἐπεσαν ἐξω τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοίχου, εἰς ἀπόστασιν πολλῶν βημάτων· ἐν ἐνὶ λόγῳ αἱ οἰκίαι τῆς τε Κορίνθου καὶ τῶν χωρίων αἱ μὲν μετεβλήθησαν εἰς ἐρείπια, αἱ δὲ ἰστάμεναι εἰναι κατοικήσιμοι ἐκτός τοῦ ἐν Καλαμακίῳ καταστήματος τῆς αὐστριακῆς ἐταιρείας, καὶ μᾶ· μόνης οἰκίας ἐν Κορίνθῳ. Πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἴστανται προσετι ἐν Κορίνθῳ ἑπτὰ στηλαὶ ἀρχαιοτάτης δωρικῆς ἢ ἀραβικῆς κατασκευῆς· μονόλιθοι, μετὰ τῶν κιονοκράνων αὐτῶν καὶ ἐπιστυλίων· δύο τούτων ὑστεροῦνται ἐπιστυλίου καὶ μία μόνη κιονοκράνου. Αὕτη διαβρόχθησα ἐγκαρσίως ἐν τῷ μέσῳ, μετέβλε θέσιν ἐκ τοῦ σεισμοῦ κατὰ τὴν ῥωγμὴν αὐτὴν καὶ τείνει εἰς πτώσιν. Τὸ γωνιαῖον ἐξωτερικὸν ἐπιστύλιον τμηθὲν κατὰ τὸ ἄκρον ἀπρωρήθη μετακινήθην ἀπὸ τῆς ὀριζοντιοῦ αὐτοῦ θέσεως· τμήματα δὲ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπιστυλίων καὶ κιονοκράνων ἀποκαπέντα κατέπεσαν τὸ τεῖχος τοῦ Ἀκροκορίνθου, εἰς διαφόρους ἐποχὰς οἰκοδομηθὲν καὶ ἐπισκευασθὲν, καὶ κρᾶμα ἦν ἀρχαῖα, ἐνετικῆς καὶ τῆς νεωτέρας τέχνης, ἐκρημνίσθη εἰς δύο μέρη, καὶ πολλὰ αὐτοῦ ἐπάλξεις κατέπεσον. Εἰς τοῦς πρόποδας τοῦ Ἀκροκορίνθου, παρὰ τὴν κρήνην Χατζὶ Μουσταφᾶ, ὑπάρχει σπήλαιον ἐκ βράχου ὀγκώδους, ἴσως τὸ Συσύριον· καὶ τοῦτο ἀποκοπὴν ἐν μέρει κατεκυλίσθη, καὶ ἕτεροι πολλοὶ βράχοι γύρωθεν τοῦ Ἀκροκορίνθου, ἐν Νεοχωρίῳ, ἐν Ξυλοκερίῳ καὶ καθ' ὅλον τὸ ἐλλειψοειδὲς χωρογράφημα ἀπεκόπησαν ἢ ἠλλαξαν θέσιν. Ἐν τῇ πόλει Κορίνθου ὑπάρχουσι κτίρια διαφόρων ἐποχῶν, οἷον λουτρά, φυλακεία, ἡμισκυροφυλακεία, ἐνετικὰ, ἐξ ἀμμοκονίας καὶ κεράμων ἐκτισμένα καὶ τοίχους ἔχοντα πλάτους δύο καὶ τριῶν μέτρων, τζαμιά, μιναρέδες, ἐπίτις ἀμμοκονοκτιστά, καὶ ταῦτα ποῦ μὲν διεβρόχθησαν, ποῦ δὲ κατέπεσαν· ἐκκλησιᾶς τις, τὸν θόλον καὶ τοῦς τοίχους ἐντὸς τῆς γῆς ἔχουσα, ἐκρημνίσθη, αἱ γέφυραι, αἱ δεξαμεναί, τὰ ὑδραγωγεία, οἱ ὑδρόμυλοι ἐπάθον ἐπίσης, καὶ ὁ ροῦς τοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐρχομένου ὕδατος ἀνεκάπη. Τὸ ἔδαφος αὐτὸ ἐσχίσθη πολλὰ, καὶ ἰδίως ὅπου ἡ γῆ δὲν ἦτο στερεὰ ἔνεκα κατωφεροῦς θέσεως, ἢ ὑπῆρχε γῆ πρὸς-θετος, ὡς ἐν τῇ προκυμαίᾳ τοῦ Καλαμακίου, ἐν ἣ πολλὰ ῥωγμαὶ ἐγένοντο διευθυνομένην ἐκ Β. πρὸς Μ., καὶ ἐν Κεγγρακίς, ὅπου διακόσια μέτρα μακρὰν τῆς θαλάσσης, ἐξέβρευσεν ἀμέσως μετὰ τὸν σεισμόν

ὑδωρ πόσιμον, ὡς ἐπληροφόρημεν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκλήτου τοῦ ἀγροῦ, τὸ ὅποιον κατέβρεξε περὶ τὰ δύο στρέμματα γῆς τὴν δὲ ὀπὴν ἐξ ἧς τὸ ὑδωρ ἀνέβλυσε ὡς καὶ τὸ καταβραχὲν ἔδαφος ἔδομεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ μεταβάντες ἐπιτοπίως μετὰ τοῦ ἀξιότιμου συναδέλφου ἡμῶν Κυρίου Ἀρεταίου. Οὐ μακρὰν τῆς θέσεως ταύτης ἀναβρέει καὶ ῥεῖ ἀνενάως ὑδωρ ὅσον δύο κεράμων, ἐκ τῆς δεξαμενῆς τοῦ ὀποίου πιθανόν νὰ ἐξῆλθε καὶ τὸ ἀνωτέρω ὑδωρ· ἐτέρως δὲ πηγῆς μεσημβρινῶς τοῦ Ἀκροκορίνθου κειμένης ὑψίστη τὸ ὑδωρ μετὰ τὸν σεισμόν.

ΣΤ'. — Ὅποιον τὸ συμπέρασμα τῶν φαινομένων τούτων.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἰδιαιτέρων ἡμῶν παρατηρήσεων συμπεραίνομεν τὰ ἐξῆς· ὅτι ἡ σειρὰ τῶν ὀρέων τῆς Ξυλοκερίνης, τὸ Γεράνιον καὶ ὁ Ἀκροκορίνθος αὐτοῖς, εἰσὶν ὄρη πρωτογενῆ· οἱ ἐν τῷ ἐλλειψοειδεῖ χωρογράφηματι κυρτοὶ (hombés) καὶ κυματοειδεῖς λόφοι, οἱ ἐκ διαφόρων στρωμάτων συγκείμενοι, καὶ εἰς ὅξυ ἀποτόμως λήγοντες κωνικοὶ βουνοί, εἰσι γόνου ἡφαιστειῶν ἐνεργειῶν μεταγενεστέρως ἴσως ἐποχῆς. Τὰ ἐκτεθέντων τοῦ Ἰσθμοῦ παραθαλάσσια θερμὰ ὕδατα, ἦτοι τὰ ἐν Λουτρακίῳ καὶ τὰ ἐν Κεγγρακίς καλούμενα λουτρά τῆς Ἐλένης, μαρτυροῦσιν ὅτι οὐ μακρὰν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, εὐρίσκειται τὸ κεντρικὸν πῦρ· τὰ πρὸς δυσμὰς τοῦ Καλαμακίου θειοῦχα ὄρη, ἢ κατὰ τὴν Περχωρῶν Βουλιασμένη, βεβαιοῦσιν ὅτι καὶ πάλαι ποτὲ ἐκλονήθησαν τὰ περὶ τὸν Ἰσθμὸν μέρη. Τὰ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος καὶ Πανυσκίου ἀναφερόμενα, τὰ γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Γαβριὴλ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων λεγόμενα, μαρτυροῦσιν ὅτι ἄπαν τὸ ἔδαφος τῆς Κορινθίας ἐσεισθήη παλάκις ἰσχυρῶς· ἐπομένως ὁ τῆς 9 Φεβρουαρίου καταστρεπτικὸς σεισμὸς δὲν εἶναι ὁ πρῶτος. Ἔβθε δὲ μὴ ἐπανελεθῆναι ἢ ἀποφρᾶς αὕτη ἡμέρα εἰς αἰῶνα τὸν ἄπαντα!

Ἡ σωτηρία τῶν Κορινθίων καὶ ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν θυμάτων ὀφείλονται εἰς τὴν θεῖαν πρόνοιαν· συμβάντος ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σεισμοῦ, καὶ ἐν ὥρᾳ καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι, ὄντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χάριν τῆς εὐρησίας, εὐρέθησαν οἱ μὲν ἐν τοῖς ναοῖς, οἱ δὲ καθ' ὅδον καὶ ἄλλοι ἀλλαγῶς ἐκτός τῶν οἰκιῶν αὐτῶν.

Ἡ ὑγρομετρικὴ κατάσταση τῆς ἀτμοσφαιρῆς, οἱ ἐπικρατοῦσαντες ἀνεμοί, ἡ θερμοκρασία καὶ τὰ ἀτμοσφαιρικά φαινόμενα, διαρκούντων τῶν σεισμῶν καὶ πρὸ τοῦ σεισμοῦ, ὑπῆρξαν διάφορα, ὡς ἐβρέθη ἀνωτέρω. Καθ' ὅλας ταύτας τὰς ἀτμοσφαιρικὰς μεταβολὰς οἱ σεισμοὶ ἐξηκολούθησαν, ἐκρίνοντο ὁ μᾶλλον ἢ τὴν ἡμέραν τὴν πρώτην καὶ ἐσπέραν, ἢ τὴν μεσημβρίαν, καὶ ὁσάκις ὁ μὲν οὐρανὸς ἦτο νεφελώδης ἢ δὲ ὑγρομετρικὴ κατάσταση τῆς ἀτμοσφαιρῆς ἐπισημασμένη καὶ ὀμίχλωδης.

Ἐκ τῆς ἐκτάσεως καὶ μορφῆς τοῦ ἰσχυρῶς κλονηθέντος ἔδαφους, τῆς διευθύνσεως τῶν σεισμῶν καὶ τῶν βόμβων, τῶν μεγαλύτερων ἀποτελεσμάτων αὐτῶν καὶ τινῶν ἄλλων περιστατικῶν, ἀποδεί-

κνύεται ὅτι ἡ ἐστία τῶν σεισμῶν ἐνυπάρχει κατὰ τὰ κέντρα τοῦ ἐλλειψοειδοῦς χωρογράφηματος, ὀπισθεν δὲ τοῦ Ἀκροκορίνθου πρὸς τὸ Νεοχωρίον καὶ τὰ βουνοὶ τῆς Ξυλοκερίνης. Τὰ μέρη ταῦτα καὶ τὸ ἔδαφος τῆς Κορίνθου, διαρκούντων τῶν σεισμῶν, ἀνωρθοῦντο ἑλαφρῶς, καὶ οἱ βόμβοι πολλάκις ἤκουοντο κάτωθεν αὐτῶν, οὐχ ἦσαν ὅμως οὔτοι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἤρχοντο ἐκ τοῦ Καλαμακίου ἀκολούθως πρὸς βορρᾶν καὶ δυτικομεσημβρινῶς τῆς Κορίνθου, καὶ τελευταίον μεσημβρινῶς ἐκείθεν ἐλάμβανον τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν καὶ οἱ σεισμοί.

Ἐκ μὲν τῆς περιγραφῆς τῶν οἰκοδομῶν, καὶ τῆς καταπτώσεως ἢ βλάβης αὐτῶν καταφαίνεται ἡ δύναμις τοῦ πρώτου σεισμοῦ, ἐκ δὲ τῆς πτώσεως καὶ κλίσεως αὐτῶν ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ.

Οἱ σεισμοὶ ἀρχίσαντες τὴν 9 Φεβρουαρίου ἐπαύσαν, ὡς εἶπομεν (ἀν δὲν ἐπαναληφθῶσι) τὴν 20 Μαΐου διαρκέσαντες τρεῖς μῆνας ὀλοκλήρους καὶ ἑνδεκά ἡμέρας. Ἀλλ' ἂν καὶ ἐπενέργουν ἐπὶ ἐτοιμορόπων οἰκοδομῶν, δὲν ἔσχυσαν νὰ καταδαφίσωσιν αὐτάς, οὐχ ἦσαν ὅμως ἐπιτύχησαν καὶ ἐμεγάλυναν τὰς ἐκ τοῦ πρώτου ῥωγμῆς τῶν ἰσταμένων οἰκιῶν.

Ἐκθέσαντες ὅπως οὖν ἐν ἐκτάσει τὰ τῶν Κορινθιακῶν σεισμῶν, ἀφίνομεν εἰς τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδικῶς καταγινόμενους νὰ προσδιορίσωσιν ἀκριβῶς τὴν ἐστίαν αὐτῶν, νὰ ἐξηγήσωσι τοὺς βόμβους καὶ νὰ γνωμοδοτήσωσιν ἂν ἢ ἀνεγερθησομένη νῆα Κορίνθος διατελῆ ἢ μὴ ὑπὸ τὴν ἐπίβριον αὐτῶν.

Ἐν Κορίνθῳ, τὴν 28 Μαΐου 1858.

Γ. ΚΟΥΣΤΑΣ

Ἐπαρχ. Ἱατρός Κορινθίας.

Ἡ ΜΑΓΕΥΜΕΝΗ ΒΑΛΤΟΣ.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ὑπὸ

Κ. Π.

— 000 —

Α'. ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

« Ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου φαγῆ τὸν ἄρτον σου. »
 Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἔφεραν εἰκὼν τις τοῦ Ὀλβείνου (Holbein), παριστάσα γεωργὸν ἀροτριῶντα ἐν μέσῳ τοῦ ἀγροῦ του. Βλέπει μακρὰν ἐκτεινομένην εὐρύχωρον πεδιάδα, ὅπου ἐγείρονται τῶν γεωργῶν αἱ καλύβια· ὁ ἥλιος δὲ ὀπισθεν τοῦ λόφου καὶ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἀναγγέλλει τὴν κατάπαυσιν τῆς ἐπιπόνου ἐργασίας. Καὶ ὁ μὲν γεωργὸς φαίνεται ὡν γέρον ἀτόνος καὶ ἀσχημῆς καὶ ῥυκενδύτης, διώκων τετρακτὴν ἔππων ἀροτήρων ἰσχυρῶν καὶ κεκμηκότων, ἄλλοι δὲ τινες, ὄν φινταστικόν,

σκελετός μαστιγοφόρος, ακολουθεί κατόπιν του αλκίως του άρότρου, κεντών τους πεφοβισμένους έππους και οίονει ύπρετων τον γεωργόν. Το δν τουτο είναι ο θάνατος, ο θάνατος, δν ήρσεκετο ν' άπεικονίζη ο φιλόσοφος ζωγράφος της Αναγεννήσεως.

Είς όλας τας περιπετειάς, είς όλας τας καταστάσεις του βίου παρεδρείει ο τρομερός ούτος πάρεδρος. Είναι δε άπών είς μόνην τήν εικόνα του πτωχού Ααζάρου, κειμένου επί κοπρίας πρό των θυρών του πλουσίου, βεβαίως διότι ούδεν έχει ν' άφαιρέση άπ' αυτού.

Τίς ιδέα ενέπνεε τον καλλιτέχνην εκείνον; Ο φιλόδοξος, ο κακούργος, ο τύραννος, ο άσωτος, όλοι οι άλαζόνες ούτοι άμαρτωλοί, ούς ο θάνατος έλκει από της κόμης, θέλουσι βεβιάως άποτίσει τά επί χειρα της κακίας των. 'Αλλ' ο άόμματος, ο έπαίτης, ο παράφρων, ο δύστηνος χωρικός εύρίσκουτιν άρά γε τήν ανακούρισιν της πολυετούς τλαιπωρίας των εν τή σκέψει, ότι ο θάνατος δέν είναι πρός αυτούς δυστύχημα; Ούχι! πανταχού των εικόνων του 'Ολβείνου επικρατεί μελαγχολία τις άδυσώπητος, τρομερά τις είμψυμένη, άρά τις πικρά επιδαρύνουσα τας τύχας της ανθρωπότητας.

'Αλλ' ήμείς οι καλλιτέχναι άλλης εποχής, χρεωστούμεν νά μιμηθώμεν τήν φιλοσοφίαν ταύτην της Αναγεννήσεως; Χρεωσούμεν νά ζητώμεν έμπνεύσεις εν τή θλίψει, εν τω έξευτελισμώ και τή έξαχρηώσει της έσχάτης δυστυχίας και της άθλιότητος, επί της κοπρίας του Ααζάρου;

'Εγώ, φρονώ άπεναντίας, ότι το καθήκον της τέχνης είναι καθήκον αισθήματος και αγάπης, ότι ή καθ' ήμās μυθιστορία πρέπει νά διαδεχθῆ τήν παραβολήν της άρχαιότερας εποχής, και ότι ο καλλιτέχνης έχει ευρύτεραν, ποιητικώτεραν έντολήν ή τήν της παραστάσεως των κακιών και των τλαιπωριών της ανθρωπότητας εν τή γυμνότητι αυτών.

Σύγγνωθι μοι, αναγνώστα, τας σκέψεις ταύτας και δέξαι αυτάς εν είδει προλόγου. 'Η ιστορία τήν όποιαν θέλω σοι διηγηθῆ έσεται τοσούτω βραχεία και άπλη, ώστε ήσθανόμην τήν ανάγκην λέγουσα τό φρόνημά μου περί των τρομερών ιστοριών του συρμού, νά ζητήσω συγγνώμην έξ αυτής της άρχης.

Προκειμένου λόγου περί γεωργού έξετράπην είς ταύτην τήν πράξεισιν, και γεωργού ιστορίαν προτίθεμαι νά διηγηθώ.

'Επί πολλήν ώρον έστάθην παρατηρούσα τήν εικόνα του 'Ολβείνου, και ύπό βαθυτάτης κατεχομένη μελαγχολίας: είτα έξελθούσα, περιφερόμην είς τους άγρούς και τας πεδιάδας, σκεπτομένη περί του βίου και των άγροτών και της είμψυμένης του γεωργού.

Και τίς ή τύχη αυτού; ποίον τό πεπρωμένον του δυστήνου! Καταναλίσκει όλην τήν ήμέραν τας δυνάμεις του άροτριών και σκάπτων τήν γήν, και μισητός αυτού, τήν έσπέρην, είαι άπλοον τεμάχιον ξηρού άρτου! . . . Αυτός χύνει ιδρώτας, και άλλος έχει τας άπολαύς και ώρελείας. Ο γαιοκλήμων ά-

γαπῶ τους άγρούς, άλλά χάριν του συμφέροντός του, ο δε γεωργός, δι' δν μόνος ο κόπος και ή έμμισητος θητεία, είναι τοσούτον καταπεποννημένος, τοσούτον άθλιος, ώστε ούτε νά αισθανθῆ, ούτε νά άπολαύση δύναται τας καλλονάς της ενώπιον αυτού φύσεως, και νά έντρυφήση είς τας θέληγτρα του άγροτικού βίου.

Και όμως, ή φύσις, ή φύσις είναι αιώνίως νέη και περικαλλής, και διά παντός διαφιλής. Προχέει τήν ποίησιν και τό κάλλος έρ' όλων των όντων, έρ' όλων των φυτών όσα άρέθησαν είς τήν ενεργείαν και επύρροήν της. 'Η φύσις έγκρύπτει τό άπόρρητον της ευτυχίας, άλλ' ούδεις κατώρθωσεν εισέτι νά τό ύφραπεί. 'Αλλ' ίσως έλλη ποτέ ήμέρα, ότε ο σήμερον δύστηνος γεωργός έσεται ο ευτυχέστερος των θνητών, ότε θά τρώγη μέν και πάλιν τον άρτον αυτού εν ιδρώτι του προσώπου του, άλλά και τον πρός τό ζήν πόρον ανετότερον θ' άπολαμβάνη, και της φύσεως αι άρατοι καλλοναι θά τον θέλωσι. Τότε ο γεωργός έσεται ποιητής, άν μη είς τό έρμηνεύειν, τουλάχιστον είς τό αισθάνεσθαι τό ώραιον, τό χάρειν. Δέν είναι ποιητής ο συγγράφων μόνον έμμετρα ή πεζά, άλλ' εκείνος μάλιστα όστις άρνεταί από τό αισθημα της ποιήσεως ευγενείς ήδονάς και άπολαύσεις.

Τοιαύτα σκεπτομένη και περιπατούσα, ήλθον παρά τά όρια άγρού, δν γεωργοί τινες έιαλλιέργουν διά νά σπείρωσιν αυτόν προσεχώς. Εύρως παρίστατο ο όρίζων και διαφανής ήτο ή ήμέρα και ύπόθερμος. 'Η γῆ νεωστί άροτριωθείσα ανέδιδεν έλαφρόν τινα άτμόν. Πρός τά άνω του άγρού γέρον, εύσχημος ένδεδυμένος, ούχι δε βρακενδύτης ως ο του 'Ολβείνου, ήλκυσε μετά σεβκρότητας τό άβρυμαίον άροτρόν του έλκόμενον ύπό ζεύγους ήσύχων βοών, σχεδόν άδελφοποιητών διά τήν μακράν συμβίωσιν ύπό τον αυτών ζυγόν.

Ο γέρον γεωργός ειργάζετο μετά βραδύτητας και σιωπῆς και άνευ βίας άνωρελούς. Ούδ' αυτό τό πειθίμιον ζεύγος των βοών του έσπευδεν εν τή πορεία του, και όμως ο άγρός, διά τό διηνεκές και όμοίομορπον της εργασίας, πύλακώνετο επίσης καλώς όσον και ο του υιού του γεροντίου, όστις, είείνου πλησίον, ήλκυεν εν βία τέσσαρας ρωμαλίους βίας άροτριώντας γην σκληροτέραν και όλως πετρώδη.

'Αλλά μετ' όλίγον έτέρα σκηνή, ευγενής και ώραία, έίλικυσεν όλην τήν προσοχήν μου. Είς τι άλλον όριον του άγρού, νεανίας ευειδής ιδιώκενόνκτώ βόας, σύροντας μέγα άροτρον. Οι βίες ούτοι ήσαν νέοι τήν ήλικίαν, έχοντες τρίχα φαύχρουν και διαπεποικιλέμην ύπό στιγματών μελανών και στίλβόντων ως άπυυγίσματα πυρός. Αί κεφαλαί αυτών ήσαν μικράι και βιστροχοειδείς: ώσει κεφαλαί ταύρων, οι όρθκλμοί άγριοι και αι κινήσεις βίαιαι και σπασμώδεις. Ο δε νεανίας, διά των ρωμαλέων εκείνων βοών, ήροτρία γην νέαν, πρό πολλῷ χράνου χρήσιμον μόνον είς βοσκήν και γέμουσαν πρέμνων.

Παιδίον περίπου έπτεστές, ώραιον ως άγγελος, φέρον διαμίσχαλα (*) άνηρτημένον δέρας, και όμοιάζον ούτω τήν εικόνα Ιωάννου του Προδρόμου εν τή νηπιότητι του, ήρχετο κατόπιν της παραλλήλου τῶ άρότρω αλάκκις, κ' είνεντα τά πλευρά των βοών διά στόρακος (κονταρίου) άπολύγοντος είς άμβλείαν αίχμήν.

Μαί ήσαν γνωστόι ο νεανίας εκείνος και ο παίς. 'Εγίνωσκον τήν ιστορίαν των . . . και ιστορίαν ίδιαν έχει έκστος των ανθρώπων, και αυτός ο γεωργός. . . Εί και χωρικός και άπλους γεωργός ο Γερμανός, ως άνομάζετο, άνεμέτρησε και τό καθήκον και τας κλίσεις του. Μοί διηγήθη δε ταύτα άρελώς, άνευ περιστροφών, τά όποια ήκουσα συμπαθώς. Θέλω δε προσπαθήσει νά μεταδώσω κήγῶ τήν διήγησιν, μετά της αυτης, εί δυνατόν, άπλόττος και άφελείας.

Β'. ΓΕΡΜΑΝΟΣ, Ο ΚΑΛΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ.

Μια ήμέρα, μετά τό πέρας της εργασίας, ένθῶ ο Γερμανός και ο πενθερός αυτου εκάθηντο άναπαυόμενοι είς τῶ πρόθυρα της ταπεινής οικίας του, ο γέρον μετά βραχείαν σιωπήν είπε:

— Πρέπει, τέλος πάντων, υίέ μου, ν' άποφασίση: νά ξαναπάρη γυναίκα. Δύο χρόνοι τώρα είναι που έχήρευσε, και πέθανε ή συχωρεμένη ή κόρη μου, ο μέγας σου υιός επάτησε τους έπτά. Είναι καιρός, Γερμανέ μου. Πλησιάζεις τους τριάντα και ύστερα δέν βρίσκεις γυναίκα. Στόν τόπον μας ο τριαντάρης λογιέται γέρος και δέν έχουμε παράδειγμα νά πανδρευθῆ. 'Εχεις τρία παιδάκια, άγγελουδία, και τά καίμεινα δέν μας έδωκαν ακόμα τό παραμικρό βράος. 'Η γρηά μου και ή νύφη μου τά νοιάζονται και τ' αγαπούν σαν δικά τους. Ο Θεός τό ξέρει! Νά το! ο μικρούλης ο Πέτρος έγινε πλληκάρι, κεντῶ τό βῶδι σαν νῆταν μέγας: έχει γνώσι άριστη γῆ νά βίσκεη τά ζῶ στό λειβάδι, και άριστα δέναι, υίέ μου, νά παγαίνη και νά ποτίξη τ' έλογα στό βρύσι. Γιχυτόν δέν έχουμε έννοια, μόνον γιά τά δυο άλλα. . . 'Η νύφη μου είναι έτοιμόγεννη, κ' έχει κ' ένν μικρά στόν άγγαλιχ' σαν έλλη και ο Σιδέρης, δέν θά μπορη πλιό νά κυττάξη τήν 'Αγγελικουλά σου ούτε τό Δικμήτρι. Είναι αληθινῶ δικύμιον, είναι φωτιχῆ, άπαράλλακτος έσύ, θά γενῆ βίβεια καλός δουλευτής, πλὴν τώρα είναι άνοικονόμητος. 'Η γρηά μου δέν έχει πόδια νά τρέξη νά τά προφθάνη σαν παγαίνη σιμά στους τράφους, ή ρίπτεται άποκάτω από τά ζῶ.

Λοιπόν, Γερμανέ, με τήν ευχή μου, κάμε τό σταυρό σου και πάρε πάλι γυναίκα ν' άξη τήν έννοιαν των παιδιών σου. Αυτό είναι και δικύμιον συμφέν: τότε μόνα θά πάγουν με καλή τάξη ή δουλειάς μας.

— 'Ας γενῆ έτσι, άφου τό θέλησι, πατέρα. Πλὴν δέν μπορώ νά σου κρύψω, ότι δέν θά τό κάμω με τήν ευχαριστήσί μου. Γνωρίζει ο καθένας ποιόν χῶ

(*) Δέξι: επχωρίζουσα είς Κήρον και σημαίνουσα τό δία των άμων, μασηαλών.

ναι, πλὴν δέν γνωρίζει ποιόν θυρήν. Είχα γυναίκα, ο Θεός νά μακαρίση τή ψυχή της, χρήσιμη, γλυκαία, ώμορφη, άνδρεία. 'Ηταν καλή και για τους γονιούς της και για τον άνδρα της και για τά παιδιά της: δουλευτοϋ στό χωράφι, δουλευτοϋ στό σπῆτι, πιτήδεια στό έργόχειρο, προκομμένη σ' όλα. Σαν με τήν έδωκες, κ' έγώ τήν πήρα, δέν εκάμαμε συμφωνία αν τήν χάσω και με τήν πάρη ο Θεός, νά τήν ξαστοχήσω.

— Με τους λόγους σου δείχνεις, υίέ μου, τήν καλή σου καρδιά, υπέλαβεν ο γέρον. 'Εχε τήν ευχή του Θεού: ξέρω πως αγάπασε τήν μακαρίτισσα, πως ήτονε ευτυχισμένη μαζί σου: πλὴν τί νά γένη, άρ' ού ο Θεός μας τήν πήρε; Τώρα και ή ίδια σε διατάσει νά μήν αφήσης τά όρφανά της άπροστατευτα. Πρέπει νά εύρωμε σύντροφο που νά τήν μοιάξη: γνωρίζω ότι δέν είναι πολυ εύκολον, άλλά δέν είναι και αδύνατο, και όταν σε τήν ευρωμεν, θά τήν αγαπάς ως αγάπασε τήν θυγατέρα μου. . .

— Θα σε υπακούσω, πατέρα, άλλά ποίαν θέλεις νά πάρω που νά μοιάξη της μακαρίτισσας; 'Αν τύχω κάμμιά δικοστρεμμένη, θέλεις νά κακομεταχειρίζεται τά μικρά μου;

— Θεός φυλάξει! απήντησεν ο γέρον ή διαστραμμέναις είναι είς τον τόπον μας σπανιώτεραις άπο ταις καλαις, και θά ήναι τρέλλα νά μη διαλέξη τινας τήν καλή.

— 'Αλήθεια, πατέρα, το χωριό μας έχει καλαις κοπέλαις. Είναι ή Λουίζα, ή Σιλβενία, ή Κλαυδία. . . τέλος πάντων όποιαν με πεις.

— Μη βιάζεσαι, υίέ μου, όλαις αυταις ή κοπέλλαις είναι ή πολυ νηαίς ή πολυ φτωχαίς. . . ή πολυ ώμορφαις. . . 'Η ώμορφαις δέν είναι πάντα και ή πλιό φρόνιμαις. . .

— Θέλεις λοιπόν νά πάρω άσχημη; άντέλοψεν άνήσυχος ο Γερμανός.

— 'Οχι, δέν λέγω άσχημη άλλ' ούτε άσχημη ούτε ώμορφη, νά ήναι ακόμη νηά και νῆχη καλήν υγεία.

— Τότε πρέπει νά τήν παραγγείλουμε, άφ' ού μάλιστα δέν θέλεις φτωχοκόριτσο. . . πλούσια δέν είναι εύκολο νά πάρη τινας σαν ήναι χηρεμένος.

— Και αν εύρεθῆ νά ήναι κ' εκείνη χήρα χωρίς παιδιά και με κατάστασι;

— Δέν γνωρίζω καμμιά στό χωριό μας.

— Ούτε έγώ γνωρίζω, άλλά θά εύρεθῆ άλλου.

— Θα έχης καμμιά στό νοϋ, πατέρα, και τότε είπέ την άμέσως.

— Ναι, έχω μίαν, είναι ή Λεοναρδίνα: κατοικει είς Φουρούς.

— Δέν τήν γνωρίζω.

— Ονοματίζεται Κατερίνα, σαν τήν συχωρεμένην.

— Κατερίνα! στήν αλήθεια, με χραθά λέγω αυτό τό όνομα. . . Κατερίνα! άλλ' αν δέν θά μπορέσω νά τήν αγαπῶ σαν τήν άλλην, τότε θά λυπούμαι πλειότερο.

— Σοϋ λέγω πως θά τήν αγαπάς. Είναι καλή γυναίκα: είναι από σπῆτι, έχει δέκα χιλιαδών

φράγκων στάμενα, δὲν εἶναι ἀσχημὴ, ἀλλὰ δὲν εἶναι πλὴν πολὺ νέα, ἔχει τοὺς 32.

— Βλέπω, γέρον, ὅτι ἔχεις ἔγνοια γιὰ τὸ συμ- φέρο.

— Βέβαια, καὶ σὺ δὲν νοιάζεσαι;

— Γιὰ τὰ σ' εὐχαριστήσω· ἀλλῶς γνωρίζεις ὅτι ἀδιαφορῶ τί μερίδιον ἔχω στὰ κέρδη μας δὲν ξέρω νὰ κάμω μοιρασιά. Γνωρίζω τὴν γῆ, τὰ βώ- δικα, τ' ἄλογα, τὸ σπόρο, τὸ ἀλώνισμα, . . . Γιὰ τὸ χρηματικὸ, τὸ μνημονικὸ μου δὲν με βοηθᾷ. . .

— Δὲν με ἀρέσει τοῦτο ὁ ἀνθρώπος, ἀν δὲν γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ γιὰ τὰ παιδιά του, δὲν πρέπει ν' ἀμελῇ τὸ συμφέρον του. Γι' αὐτὸ δὲ ἔ- χεις ἀνάγκη νὰ πάρης γυναῖκα γνωστικὴ καὶ οἰκο- νόμη. Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο ποῦ εἶχα νὰ σοῦ πῶ, Γερ- μανέ, σκέψου καὶ πάσχιζε ν' ἀρέτης τῆς χήρας, γιατί ἡ καλὴ διαγωγή της καὶ ἡ κατάστασί της θὰ σοῦ εἶναι χρήσιμα καὶ διὰ τὰ τῶρα καὶ διὰ τὰ ὕστερα.

— Ἄς εἶναι, πατέρα, θὰ πασχίσω νὰ τῆς ἀ- ρέσω καὶ νὰ μοῦ ἀρέσῃ.

— Γιὰ τοῦτο πρέπει νὰ τὴν γνωρίσης καὶ νὰ πάγης νὰ τὴν ἴδῃς.

— Εἰς τὸ χωριὸ της; Δὲν εἶναι μακριὰ ἀπ' ἐδῶ;

— Ἄς εἶναι, πατέρα, θὰ πασχίσω νὰ τῆς ἀ- ρέσω καὶ νὰ μοῦ ἀρέσῃ.

— Δὲν ἔχεις νὰ χάσης πολλὸν καιρὸν. Αὐριο εἶ- ναι σάββατο· δουλεύεις λιγώτερο· φεύγεις ταῖς δύο τὸ ἀπομεσήμερο καὶ εἶσαι στοὺς Φουρούς τὴν νύκτα. Τῶρα ἔχει φεγγάρι καὶ οἱ δρόμοι εἶναι καλοὶ. Σὲ πέντε ὥραις φθάνεις. Ἐπειτα πέρνεις μαζὶ σου καὶ τὴν φοράδα.

— Ἐχω κάλλιο νὰ πάγω πεζός, μ' αὐτὴ τὴ δροσιά.

— Ναι, ἡ φοράδα ὅμως εἶναι ὠμορρο ζῶ, καὶ ἐνοῦ γκαμβροῦ τοῦ στέκει καλῆτερα νὰ παρῆσαι- σθῇ ἐπάνω σὲ καλὸ ἄλογο. Βαίνεις τὰ καινούργια φορέματά σου καὶ φέρνεις τοῦ γέρον Λεονάρδου ὀ- λίγο κυνάγι. Θὰ τοῦ εἴπῃς ὅτι σὲ στέλνω ἐγὼ, ἐμ- βαίνεις μαζὶ του σ' ὀμιλίαις, περνᾷς τὴν Κυριακὴν μὲ τὴν κοπέλλα του, καὶ γυρίζεις μ' ἓνα καὶ ἡ μ' ἓνα ὄχι, τὴ Δευτέρα τὸ πρωί.

— Πάγει καλά, ἀπάντησεν ὁ Γερμανὸς ἀταρ- χῶς, καὶ ὅμως δὲν ἦτο κατὰ πάντα ἥσυχος. Ὁ Γερμανὸς ἔζησε πάντοτε σωρρόνως, καὶ ὅπως ζῶσιν οἱ φιλόπονοι χωρικοί. Λαβῶν σίξυγον εἰκοσαετῆ τὴν ἡλικίαν, αὐτὴν μόνην τὴν γυνίκα ἠγάπησε. Μετὰ δὲ τὸν θάνατόν της, πρὸς οὐδεμίαν ἄλλην ἐχαριεντίσθη. Τὸ πένθος τῆς καρδίας του ἦτον ἀληθές, καὶ μόνον εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πενθεροῦ του ἐνέδιδε, συγκατατιθέμενος νὰ ἔλθῃ εἰς νέον γάμον, ἀλλὰ μετὰ φόβου καὶ λύπης. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ὁ πενθερὸς του εἶχε διοικήσει φρονίμως τὴν οἰκογένειαν, καὶ ὁ Γερμανός, ἀφοσιωθείς ὅλος εἰς τὸ κοινὸν ἔργον, κ' ἐπομένως εἰς τὸν ἀντι- προσωπεύοντα αὐτό, εἰς τὸν οἰκογενειάρχην, ἐθεώρει ἀπρεπον τὸ νὰ παραγνωρίσῃ τὰς ὁρθὰς τοῦ γέρον- τος σκέψεις καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον.

Καὶ ὅμως ἦτο περίλυπος. Συνεχῶς ἐκλαίει κ' ἐ-

μείριστο (*) κατὰ μόνους τὴν μακαρίτιδα γυναῖκα του· καίτοι δὲ ὁ μόντρος βίος του ἤρχισεν νὰ βαρύνῃ αὐτόν, περισσότερον ὅμως τὸν ἐφόβιζεν ἡ ἰδέα τοῦ νὰ λάβῃ νέαν σύντροφον, παρὰ ἡ ἐπιθυμία τοῦ ν' ἀπαλλαγῇ τῆς θλίψεώς της.

Γ'. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΕΤΡΟΣ.

Ἐπιστρέψας ἐκ τῶν ἀγρῶν του, ὁ γέρον Μου- ρίκος εἶπεν εἰς τὴν οἰκίαν του παλαιὴν του γείτονα, ἐλθούσαν νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν γυναῖκά του ἀνθρα- κιάν κκι νὰ συνδιαλεχθῇ μετ' αὐτῆς. Ἡ Γιλέτα κατῴκει καλὸν πενυχροτάτην, οὐ πρὸς τοῦ κτή- ματος τοῦ Μαυρίκου. Ἀλλὰ καίτοι ἐνδεής, ἦ- τον ὅμως γυνὴ ἀγαπῶσα τὴν οἰκιακὴν τάξιν. Ἡ καλύβη της ἦτο καθαριότατη καὶ τακτοποιημένη καὶ τὰ ἐπερῶσμένα μετ' ἐπιμελείας ἐνδύματά της ἀπεδείκνυσον, ὅτι ἐσέβετο ἐαυτὴν καὶ ἐν τῇ ἐσχάτῃ πτωχείᾳ της.

— Ἦλθες νὰ πάρης ἰστία γιὰ τὸ βράδυ, θειὰ Γιλέτα, εἶπεν ὁ γέρον. Θές ἄλλο τίποτα;

— Εὐχαριστῶ, κύρ Μαυρίκε, γιὰ τὴν ὥρα δὲν θέλω τίποτα· ξέρεις, ὅτι δὲν ἀγκῶ νὰ παραβι- ρῶνω τοὺς καλοὺς φίλους.

— Ἀλήθεια, γιὰτὸ καὶ οἱ φίλοι σου εἶναι πάντα πρόθυμοι νὰ σὲ κάμουν δούλευσι.

— Μιλοῦσα μὲ τὴν γυναῖκά σου καὶ τὴν βίω- τουμουν, ἀν ὁ Γερμανὸς ἀπεφάσισε πλὴν γὰ ξανα- πανδρευθῇ.

— Δὲν εἶχε χασόγλωσση, ἀπεκρίθη ὁ Μαυρί- κος· θὰ πῶ λοιπὸν εἰς τὴν γυναῖκά μου, μ'προστά σου, ὅτι ὁ Γερμανὸς εἶναι ἀποφασισμένος. Αὐριον πιγαίνει στοὺς Φουρούς.

— Στὴν καλὴν ὥραν! ἐπερῶνησεν ἡ Μαυρίκινα, ἀμποτες νὰ πετύχῃ γυναῖκα καλὴ καὶ ἀξία σὺν αὐτῆς.

— Ἄ! πιγαίνει στοὺς Φουρούς, ὑπέλαθεν ἡ Γιλέτα. Κύτταξε πῶς ἔρχονται τὰ πρόξυματα! ἀξιο- λογα! Τῶρα μ' ἐρώταες ἀν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τίπο- τα. Θὰ σὲ ζητήσω λοιπὸν, κύρ Μαυρίκε, μιὰ χάρη.

— Λέγε, λέγε, θειὰ Γιλέτα· εἰμῆστε στὴ δού- λευσί σου.

— Ἦθελα ὁ Γερμανὸς νὰ συντροφεύσῃ τὴν κο- πέλλα μου.

— Ποῦ; στοὺς Φουρούς;

— Ὅχι, στοὺς Φουρούς, στῆς Φτελγαίς, ὅπου πιγαίνει νὰ μείνῃ ὡς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

— Πῶς; εἶπεν ἡ Μαυρίκινα, χωρίζεσαι ἀπὸ τὴ θυγατέρα σου;

— Τί νὰ κάμω; πρέπει νὰ ἐμῆ κ' αὐτὴ σ' ἀ- φεντικὸ καὶ νὰ νὰ κερδαίνῃ τὸ ψωμί της. Τοῦ Ἁ- γίου Γεωργίου, ποῦ μᾶς πέρασε, δὲν θέλησα νὰ τὴν ἀρῆσω νὰ μοῦ τὴν πάρουν· νὰ ποῦ ἔρχεται τοῦ Ἁ- γίου Δημητρίου, καὶ ἡ Μαρία μου βρῖσκει νὰ μ'πῆ πιστικὴ στῆς Φτελγαίς. Ἡ Μαρία δὲν εἶναι πλὴν παιδί (ἐπάτησε στοὺς δεκαεπτὰ) καὶ τὸ θέλει ὁ Θεὸς νὰ κερδαίνῃ τὸ ψωμί της καὶ νὰ βοηθᾷ τὴ μάνα της.

— Θεὶά Γιλέτα, ἀπάντησεν ὁ γέρον γεωργός,

(*) Κλαίει καὶ μείρισται, ἠμνηστικόν, ἐπιχωριάζον εἰς τὴν Σταρεὴν καὶ τὴν Κέρκυραν.

ἀν ἀρκούσεν πενήντα φράγκα, νὰ οἰκονομήσῃ τὰς ὀ- θητικὰ μιὰ ὥρα, στὸ κρεβάτι του. Σήμερο τὸ τα- χύ, καὶ πρέπει νὰ πάγῃ. Πλὴν τὸ δύστυχο, δὲν γνωρίζει τὴ στράτα, καὶ δὲν θέλω νὰ τὴν πέ- ψω μοναχῇ. Γιὰτὸ σὲ παρακάλεσα νὰ πάγῃ μετ' ὅν γαμβρό σου, ἀφοῦ ὁ δρόμος του εἶναι ἀπὸ τῆς Φτελγαίς.

— Ναι, ναι, θειὰ Γιλέτα, τὴν συντροφεύει, μπο- ρεὶ καὶ νὰ τὴν πάρῃ στὰ κάπουλα τῆς φοράδας, κ' ἔτσι δὲν χαλᾷ τῆς κουντοῦραις της. Ἐτος ποῦ μᾶς ἔρχεται γιὰ τὸ δεῖπνο. Πέ μας, Γερμανέ, ἡ Μαρία τῆς θειᾶς Γιλέτας πάγει πιστικὴ στῆς Φτε- λγαίς. Τὴν πέρνεις ἐπάνω σ' ἄλογο σου;

— Μετὰ χαρᾶς, ἀπάντησεν ὁ Γερμανός, περι- φροντικὴ εἰσέτι, ἀλλὰ πάντοτε πρόθυμος νὰ ὑπηρετῇ τὸν πλησίον του.

Πρ' ἡμῖν, ἐν τῇ κοινωνίᾳ, μιὰ μήτηρ δὲν ἤθελεν ἀποφασίσει νὰ ἐμπιστευθῇ κόρην δεκαεξαετῆ εἰς νέον εἰκοσι καὶ ὀκτὼ ἐτῶν, διότι, πραγματικῶς ὁ Γερμανός δὲν εἶχε περισσότεραν ἡλικίαν, καὶ ἄς ἐθεωρεῖτο, κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ χωρίου του, προ- βλεπτικῶς λόγῳ γάμου ἦτο δὲ καὶ ὁ εὐειδέτερος ὁ λων τῶν συγχωριῶν του.

Ἄλλ' ἡ ἀγνότης τῶν ἡθῶν εἶναι παράδοσις ἱερὰ εἰς ἐξοχὰς τινεῖς, μεμακρυσμένας ἀπὸ τὴν διαφθο- ρὴν τῶν μεγάλων πόλεων. . . Ὁ γέρον Μαυρίκος λοιπὸν δὲν ἀνησυχεὶ τελείως, βλέπων τὸν γαμ- βρόν του λαμβάνοντα συναναβάτιδα τοῦ ἵππου του τὴν εὐμορρον ἐκεῖνην κόρην, ἡ δὲ μήτηρ ἐνόμιζεν ὕβριν καὶ τὸ νὰ συστήσῃ εἰς τὸν νεανίαν σέβας πρὸς τὴν θυγατέρα της.

Ἡ Σαρθῆ ἦτο φορβὰς νέα, εὐμορρος καὶ ῥωμαλέα. Ἀκόπως ἔφερε λοιπὸν τὸ διπλοῦν φορτίον της, βί- πτουσα τὰ ὄψα καὶ κατατρώγουσα τὸν χαλιόν, ὅτε ὁ Γερμανός καὶ ἡ Μαρία ἐκίνησαν τὴν ἐπιού- σαν. Διήρχοντο οἱ ἀναβάται διὰ μακροῦ τινος λει- θαδίου. Ἡ φορβὰς βλέπει αἰφνης τὴν μητέρα της, καλουμένην γραίαν Σαρθῆν, καὶ χρεμετίζει εἰς ση- μείον ἀσπασμοῦ. Ἡ γραία ἔκλυσε εἰς τὸν φράκτην, ἐπάσχιζε νὰ καλπάσῃ παρὰ τὰ ἀ- κρα τοῦ λειθαδίου, ὅπως ἀκολούθησεν τὸν πῶλον της, ἀλλ' ἔπειτα ἰδοῦσα ὅτι ἡ Σαρθῆ ἐτάχυνε τὸ βῆμα, ἐχρεμέτιζε καὶ αὐτὴ, ἐσταμάτησεν, ἐμεινε σύννους καὶ ἀνήσυχος, τὰς μὲν γνάθους ἔχουσα ἐ- πάνω, τὸ δὲ στόμα πλήρες χόρτων, τὰ ὅποια οὔτε ἀνεμάσσα πλέον.

— Τὸ φτωχὸ αὐτὸ ζῶ γνωρίζει πάντοτε τὰ πουλάρι του, εἶπεν ὁ Γερμανός ἵνα διασκεδάσῃ τὴν μικρὰν Μαρίαν, οὔσαν σύννουν καὶ ἄθυμον. Καὶ τοῦτο μ' ἐνθυμίζει ὅτι δὲν ἐρίλησα κ' ἐγὼ τὸν Πέτρον μου πρὶν κινήσω. Τὸ κακὸ παιδί, δὲν ἦταν ἐνθυμίζω ὅτι δὲν ἐρίλησα κ' ἐγὼ τὸν Πέτρον μου πρὶν κινήσω. Τὸ κακὸ παιδί, δὲν ἦταν ἐνθυμίζω ὅτι δὲν ἐρίλησα κ' ἐγὼ τὸν Πέτρον μου πρὶν κινήσω.

ὅτι θὰ τὸν πάρω μαζὶ μου· καὶ ἐκλαίει ἐξακολου- θητικὰ μιὰ ὥρα, στὸ κρεβάτι του. Σήμερο τὸ τα- χύ, πάλιν ἐπολέμησε μὲ κάθε τρόπο νὰ με κατα- πείσῃ. Πλὴν, ὅταν εἶδε πῶς χάνει τὸν κόπον του, ὁ ἀφέντης ἐχόλιασε, καὶ ἔφυγεν εἰς τὸ χωράφι, καὶ οὔτε τὸν εἶδα πλὴν.

— Ἐγὼ τὸν εἶδα, εἶπεν ἡ Μαρία, προσπαθοῦσα νὰ καταπαύσῃ τὰ δάκρυά της. Ἐτρέχε μὲ τὰ μι- κρὰ τοῦ Σουλᾶ στὰ κλώνια. Ἀνενόησα ὅτι ἔλειπε πολλὴν ὥραν ἀπὸ τὸ σπῆτι, διότι τὸν εἶδα νὰ τρώγῃ προῦναις καὶ μοῦρα. Τοῦ ἔδωκα ψωμί ἀπὸ τὸ πρόγευμά μου. Ἄ Βύχριστῶ, Μαριγοῦλά μου, μὲ εἶπε, σὰν ἔλθῃς στὸ σπῆτι θὰ σὲ δώσω γαλέτα.

— Ἐχέεις, μὰ τὸ ναί, ὠραῖο παιδίκι, Γερμανέ.

— Ἀλήθεια! ἀπάντησεν ὁ γεωργός, καὶ βέβαια τὸ ἔπερνα μαζὶ μου, ἀν δὲν μ' ἐμπόδιζεν ἡ μάμμη του.

— Γιατί νὰ μὴν τὸ πάρῃς, τὸ καίμεινο; Εἶναι φρόνιμο σὰν κάμουν τὸ θέλημά του!

— Φαίνεται ὅτι ἐκεῖ ποῦ πάγω, δὲν εἶναι πρε- πόμενον νὰ ἔχω μαζὶ μου καὶ τὸν μικρὸν Πέτρον. Αὐτὸ μὲ εἶπεν ὁ πενθερὸς μου, δὲν πρέπει νὰ πω- τοῖδου τὰ βῆρη τοῦ σπητιοῦ. . . Μὰ δὲν ξέρω γιατί σοῦ λέγω αὐτά, Μαριγοῦλα; Τί καταλαμ- θάνεις ἀπ' αὐτά.

— Ναι, Γερμανέ, ξέρω, ὅτι πιγαίνεις νὰ πανδρευθῇς μὲ τὸ εἶπεν ἡ μάνα μου καὶ μὲ παρήγ- γαιλε νὰ μὴν τὸ ζεστομίσω μείνε ἥσυχος· δὲν θὰ εἰπῶ κανενοῦ τίποτε.

— Ὅ, κάμω κλά, δὲν εἶναι ἀκόμη τίποτε τελειωμένο. Μπορεὶ νὰ μὴν ἀρέσω τῆς νόφης.

— Νὰ ἐλπίζῃς τὸ ναί, Γερμανέ. Καὶ γιατί; θὰ μὴν τῆς ἀρέσῃς;

— Ποῖος γνωρίζει; ἔχω τρεῖς παιδιά, καὶ εἶναι βάρος γιὰ τὴν γυνίκα ποῦ δὲν εἶναι μάνα των,

— Πλὴν τὰ παιδιά σου εἶναι τόσο καλὰ· δὲν μοιάζουν τῶν ἄλλων.

— Πιστεύεις;

— Εἰς τὸν τόπον σου, θὰ νὰ περνα μαζὶ τὸ μεγαλύτερο. Καί, στὴν ἀλήθεια, ἡ νόφη θὰ σὲ ἀ- γάπαι πάραυτα, ἐπειδὴ θὰ ἔβλεπε πῶς ἔχεις τό- σον ὠραῖο παιδί.

— Καλὰ, ἀν ἡ γυναῖκα ἐκεῖνη ἀγαπᾷ τὰ παι- διά, πλὴν ἀν δὲν τ' ἀγαπᾷ;

— Καὶ εἶναι γυναῖκα ποῦ νὰ μὴν ἀγαπᾷ τὰ παιδιά;

— Ἀν δὲν εἶναι πολλὰς, εἶναι ὅμως πάντοτε· καὶ αὐτὸ μὲ ἀνησυχεῖ.

— Λοιπὸν δὲν γνωρίζεις διόλου αὐτὴν τὴν γυ- ναῖκα;

— Ὅχι, πλὴν καὶ ἀν τὴν ἰδῶ, μήπως θὰ τὴν γνωρίσω πάλιν;

— Λέγουν πῶς εἶναι ἀξία γυναῖκα.

— Τὸ λέγει ὁ γερομαυρίκος.

— Μάλιστα.

— Ἀλλὰ κ' αὐτὸς δὲν τὴν γνωρίζει.

— Ἄς εἶναι· θὰ τὴν ἰδῇς σὲ ἄλλο παρατήρησέ την καλὰ, καὶ ἐλπίζω πῶς δὲν θὰ γελασθῇς, Γερμανέ.

— Να σὲ πῶ, Μαργριούλα, δὲν θὰ ἦτο κακὸ, πρὶν μ' ἀφίσης γιὰ νὰ πάς στῆς Φτελναῖς, νὰ ἐμ- βῆς εἰς τῆς γυναῖκας. Βοῦ ἔχεις καὶ νοῦ καὶ πνέμη.

— Ἄν ἴδῃς λοιπὸν τίποτε ποῦ νὰ μὴ σ' ἀρέσῃ, μὲ τὸ φανερόνεις.

— Ὡ! ὄχι, Γερμανέ, δὲν εἶμαι πιτύθεια γιὰ τοῦτο. Δειλῶ μὴ γελασθῶ, καὶ σοῦ εἶπῶ ὅ,τι μὲ φνῆ. Καὶ ἂν δὲν εἶναι καλὸ καὶ γαλάση ὁ γάμος, τότε θὰ ἔχω τὴν κατάκρισι τῶν δίκων σου.

— Ἐνῶ δὲ συνδιελέγοντο οὕτως, ἡ Ξυθὴ ἐξέκλινε πρὸς ὁδοῦ, ὑψώσασα τὰ ὠτία της· καὶ ἀναλαβοῦσα μετὰ μικρὸν τὸ βῆμά της ἐπλησίασεν εἰς τὰς βιάτους, ὅπου πρᾶγμα τι, ὅπου ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐνοῆ, τὴν ἐρόβισε κατ' ἀρχάς.

— Ὁ Γερμανὸς ἐρρίψε τὸ βλέμμα του εἰς τὰς βιάτους, καὶ εἶδεν εἰς τὴν τάφρον, ὑπὸ τοὺς πυκνοὺς κλώνας χυμιδροῦ, πρᾶγμα τι, ἔπερ ὑπέλαβεν ὡς ἀρνίον.

— Δὲν εἶναι ἀρνί, ἐραυόγασεν ἡ Μαρία, εἶναι παιδί ποῦ κοιμάται, εἶναι ὁ μικρὸς Πέτρος σου.

— Ἐλα δά! εἶπεν ὁ Γερμανὸς περὶ τῆς γιᾶ ὅς τὸ ζιζάνιο, ποῦ κοιμάται αὐτοῦ, τόσο ξέμακρα ἀπὸ τὸ σπῆτι! Καὶ ἂν τύχαινε νὰ τὸν διαγκάσῃ κίνεξ φίδι! Ἄ! τὸ ἀνόητο!

— Καὶ λέγων ταῦτα, ἔλαβε τὸ τέκνον εἰς τὰς ἀγκύλας του, αὐτὸ δὲ ἀνοίγον τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐμει- δίασε πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ διὰ τῶν μικρῶν βραχιόνων του τὸν ἐνηγκαλίσθη λέγων «παπάκι, θὰ μὲ πάρης μαζὴ σου;»

— Ἄ! ναῖσαι, μὰς ψάλλεις τὰ ἴδια. Τί ἔκαμνες αὐτοῦ, κακὲ Πέτρε;

— Περιμένει τὸν παπάκι μου νὰ περάσῃ, καὶ κοιτάζωντας κοιτάζωντας στὸ δρόμο ἀποκοιμήθηκα.

— Τώρα λοιπὸν, κύρ Πέτρε, φίλισέ με καὶ σύρε γλῆγορα στὸ σπῆτι, ἂν δὲν θέλῃς νὰ μείνης νυστικός.

— Δὲν θέλεις λοιπὸν νὰ μὲ πάρης; ἐραυόγασεν ὁ Πέτρος, τρίβων τοὺς ὀφθαλμοὺς του, καὶ δεικνύων ὅτι ἦτο ἔτοιμος νὰ κλαύσῃ.

— Ἐέρεις ὅτι ὁ παπουλιῆς καὶ ἡ μάμμη δὲν θέ- λουν νὰ ἔλθῃς.

— Ἀλλὰ τὸ παιδίον δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ πλέον καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ, λέγων, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ του ἔπερ τὴν Μαργούλαν, ἐμπόρει νὰ πάρῃ καὶ αὐτόν.

— Τῷ ἀπεδείκνυον τὸ ἀσυμβίβηστον, τῷ ἐξέθεσαν ὅλους τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν πά- ρουν, ἀλλ' ὁ Πέτρος οὐδαμῶς ἤθελε νὰ καταπεισθῇ.

— Ἐρρίθη ἐπὶ τῶν χούρτων, καὶ ἐκυλίετο λέγων, ὅτι ὁ πατὴρ του δὲν τὸν ἠγάπα, καὶ ὅτι ἂν δὲν τὸν ἔπερ μαζὴ του, δὲν θὰ ὑπήγαγεν εἰς τὴν οἰκίαν, οὔτε τὴν ἡμέραν, οὔτε τὴν νύκτα.

— Ὁ Γερμανὸς εἶχε καρδίαν τρυφεράν, ἦτο δὲ καὶ μήτηρ τῶν τέκνων του. Ἐπομένως, τὰ δάκρυα τοῦ μικροῦ τὸν συνεκίνησαν· ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ δείξῃ ἀδυναμίαν, καὶ μάλιστα ἐνώπιον τῆς Μαρίας, καὶ διὰ τοῦτο ἔδειξεν ὅτι ὀργίζεται.

— Ἀλλὰ στραφεὶς πρὸς τὴν συνοδοιπόρον του, καὶ ἰδὼν ὅτι ἡ καλὴ αὐτῆ κόρη εἶχε τὸ πρόσωπον δακρυσμένον, ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ δακρύζῃ καὶ τοὶ προσποιούμενος πάν- τως τὸν θυμωμένον.

— Ἐχεις καρδιά σκληρὰ, Γερμανέ, τῷ εἶπε τέλος ἡ Μαρία. Ἐγὼ δὲν θὰ ἐρατοῦσα νὰ βλέπω τὴν λύπην τοῦ παιδιοῦ. Πάρε τον, Γερμανέ. Ἡ Ξυθὴ μὰς σηκώνει καὶ τοὺς τρεῖς, καθὼς σηκώνει καὶ τὸν σύγγαμβρό σου μὲ τὴν γυναῖκά του καὶ τὸ παιδί τους. Τὸν βάζεις ἐμπρός, ἢ κἀλλίον τὸ ἔχω νὰ πάγω ἐγὼ μὲ τὰ πόδια μου, παρὰ νὰ πικραθῇ ὁ μικρός.

— Ὅσπε, Μαρία. Ἡ Ξυθὴ εἶναι δυνατὴ, καὶ μπορεῖ νὰ σηκώσῃ καὶ ἄλλους δύο στὴ βῆχι της, ἂν ἦταν τόπος· πλὴν τί θὰ κάμουμε τὸν μικρὸ, μὲ τὸ κρῦο ποῦ θ' ἀπαντήσουμε τὴν νύκτα, καὶ ὅς πεινάσῃ, Ποῖος θὰ ἔχη τὴν φροντίδα τὸ βράδυ καὶ τὸ ταχὺ αὔριο νὰ τὸν ἀλλάξῃ, νὰ τὸν πλύνῃ; Δὲν κοιτάω νὰ δώτῳ τὸ βάρος σὲ γυναῖκα ποῦ δὲν γνωρίζω καὶ ποῦ βλέπω πρώτη φορά.

— Τόσῳ καλῆτερα! Ἄν δείξῃ χαρὰ ἢ δυσἀρέ- σκει, θὰ τὴν κρίνης, Γερμανέ, ἀμέσως. Κ' ἔπειτα ἂν ἐκείνη δὲν θὰ εὖρῃ εὐχαρίστησι νὰ νοικοσῇ τὸν Πέτρον σου, ἔχω τὴν ἐννοιά του ἐγὼ, ὅλη τὴν ἡμέ- Ͼα αὔριο.

— Για νὰ σὲ δώσῃ βῆρος κ' ἐσένα;

— Τὸ ἐνάντιο.

— Τὸ παιδίον, βλέπον ὅτι ἡ Μαρία τὸ ὑπερασπί- ζετο, ἐκρεμάσθη ἀπὸ τῆς ἐσθῆτός της καὶ τὴν ἐκρά- τει τόσον δυνατὰ, ὥστε μετὰ βίας θὰ ἀπεσπᾶ- το. Ὅτε δὲ ἐνέκρινεν ὅτι ὁ πατὴρ του ἐνέδιδεν, ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς Μαρίας εἰς τὰς δύο μικρὰς χεῖράς του, καὶ τὴν ἐνηγκαλίσθη, πηδῶν ἐκ τῆς χα- ρᾶς καὶ ἔλκων αὐτὴν πρὸς τὸν ἴππον μετ' ἀνυπο- μνησίας παιδικῆς.

— Ἐλα, Γερμανέ, εἶπεν ἡ κόρη, ἀνεγείρουσα τὸν Πέτρον εἰς τὰς ἀγκύλας της, ὡς κάμωμεν τὸ θέλημά του. Πέτρε, φίλιστε τὸν πατέρα σου καὶ ζή- τησέ του συγχώρησι, ποῦ ἦσουν κακός. Εἶπέ ὅτι δὲν τὸ ξανακάμῃς πλιό.

— Ναῖσαι! φθάνει νὰ κάμω πάντα ὅ,τι θέλει, ἔ; εἶπεν ὁ Γερμανὸς σπογγίζων διὰ τοῦ μανδουλιῶ του τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μικροῦ. Ἄ! Μαρία! μοῦ τὸν κἀκομαθαίνεις. Ἀλήθεια, ἔχεις καλὴ καρδιά.

— Γιατί νὰ μὴν ἐμπῆς πιστικὴ σ' ἐμὰς τοῦ Ἁγιοῦ Γεωργίου, ποῦ μὰς πέρασε. Θὰ εἶχες τὴν ἐννοια τῶν παιδιῶν μου, καὶ κἀλλίον νὰ σὲ κἀλοπληρώνω γιὰ τὰ, πάρα νὰ πάγω ζητῶντας γυναῖκα, ποῦ θὰ νομιζῇ ἴσως ὅτι μὲ κάμνει χάρι ἂν δὲν τὰ β- ϱιέται.

— Γιατί νάχῃς στὸ νοῦ σου τὸ κακὸ; εἶπεν ἡ Μαρία· καὶ ἂν ἡ γυναῖκά σου δὲν θ' ἀγαπᾷ τὰ παιδιὰ ἐργουμαι ἐγὼ τοῦ χρόνου ὑπέρτερα, καὶ τότε θὰ τὰ διασκεδάζω τόσο, ποῦ θὰ εἶν' μὰς χαρὰ.

(Ἐπετα συνέχεια.)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

ἐπὶ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ ὕδατος τῆς

Ἁγίας Ἐλεούσης,

ὑπὸ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΙΝΙΑΤΟΡΗ

Κεφαλλῆνος.

Ἐπιστολὴ τοῦ Καθηγητοῦ Κ. Ε. Λάνδερ.

« Ἀθήναι, τῆ 25 Νοεμβρίου 1857.

Ἀξιότιμε φίλε καὶ συναδέλφει!

Ἐπὶ τινων ἡμερῶν ἔλαβον τὸ μοι λίαν προσφι- λές γράμμα ὑμῶν μετὰ τῆς ἐσωκλειστού διατριβῆς περὶ τῆς ἀναλύσεως τοῦ ὕδατος τῆς Ἁγίας Ἐλεού- σης. Ἡ ἀνάλυσις μ' ἐαρέσθησε τὰ μέγιστα, καθόσον ἐκ τῆς μεθόδου ἦν ἐμεταχειρισθῆτε καὶ ἐκ τῆς ἐπι- σευῆς σας ἐμφαίνονται αἱ περὶ τὴν χημείαν βελτίαι γνώσεις σας. Αὐτοῦμαι τὰ μέγιστα ὅτι εἴθε μα- κρὸν ἐμοῦ, καὶ ὅτι δὲν δυνάμεθα συναδελφικῶς νὰ συνεργασθῶμεν περὶ διαφόρων ἀντικειμένων ἐπιωφε- λῶς τῇ πατρίδι ὑμῶν. Σὰς συμβουλεύω νὰ παρα- τεῖνετε τὰς ἐργασίας σας ἐπὶ πάντων τῶν ἐπὶ τῆς νήσου Κεφαλληνίας εὑρισκομένων μεταλλικῶν ὕδα- των, καὶ νὰ ἐκδώσετε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξε- τάσεως διὰ τοῦ τύπου εἰς ἰδιαίτερον τι φυλλάδιον. Τοῦτο θέλει εἰσθῆ συμπληρωσις τῆς στατιστικῆς τῆς νήσου, καὶ ἐξ αὐτῆς θέλει μάθει ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος, κυρίως οἱ περὶ τῶν λουτρῶν πάσης τῆς σφαιράς καταγινόμενοι (la société Balnéologique à Paris) τὰ ὕδατα τῆς νήσου σας. Μὴ βραδύνετε νὰ ποιῆτε τὰς ἀναγκαίας ἐρεῦνας εἰς τὰς χημικὰς ἀναλύσεις.

Ἐἰς ἐξωτερικὴν τινα ἐφημερίδα θέλω κάμει μνείαν τῆς παρ' ὑμῶν γενομένης ἀναλύσεως καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀνάλυσιν κατὰ πάντα λόγον πλὴν εἶ- σθε βέβαιος ὅτι ἐντὸς τοῦ γλωσσίου ἀργύρου δὲν ὑπάρχει ἰωδοῦχος; Καλὸν ἤθελεν εἰσθῆ νὰ κάμετε δοκιμασίαν τινὰ ἐπὶ τῆς ἰωδίου ὑπάρξεως ἢ μὴ.

Ἐ Ταῦτα περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως καὶ μὲ ἔκφρασιν ἰδιαίτερου σεβασμοῦ καὶ εὐκρινεῶς φι- λίας ὑποσημειοῦμαι ὑμῖν

Ἐταπεινὸς φίλος καὶ συναδέλφος

ΝΑΝΔΕΡΕΡ.

Ἐπρὸς τὸν εὐγενέστατον Κ. Νικόλαον Τ. Πινα- τὸρην καθηγητὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν . . .

Ἐτέρα ἐπιστολὴ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Καραλάμ- που Τυκάλλου Πρετεντέρη.

Φίλιτατε φίλε.

Ἐὐχαρίστως ἀνέγνωσα τὴν διατριβὴν σου περὶ τῆς χημικῆς ἀναλύσεως τῶν ἐν Ἁγίᾳ Λεγούσῃ Κε- φαλληνίας θειοῦγων ὑδάτων.

Ἐκτὸς τοῦ ποσοῦ τοῦ θειοδρικού ὀξέως ὃ ταῦτα ἐμπεριέχουσιν, ἢ ἐν αὐτοῖς μικροτάτη ποσότης τι- τανούγων ἀλάτων καὶ ἡ ὑπερτέρησις ἐκείνων τῆς σόδας τὰ καθιστῶσι σημαντικώτατα.

Ἐὐχρησθῆν ἐν Κεφαλληνίᾳ τὰ ὕδατα ταῦτα ἐπέ- στησαν πολὺ τὴν προσοχὴν μου, καὶ τούτων καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ διώρισα μετ' ἐπιτυχίας τὴν χρῆσιν εἰς τὰ νοσήματα εἰς ἃ τὰ θειοῦχα ἀλ- καλικά ὕδατα ἐνδείκνυνται.

ἘἩ πατρίς μας εἶναι γῆ παρθενικὴ καὶ πολλὰ καλὰ δύναιται νὰ ἐμπεριέχῃ ἀγνωστα. Εἰς σὲ ἐνα- πόκειται νὰ γίνῃς ὠφέλιμος, καὶ ἤδη ἤρχισες με σημαντικὴν καὶ διακεκριμένην ἀξίαν διατριβὴν, ἦν σὲ παρακαλῶ νὰ δημοσιεύσῃς.

ἘἘπάρχουσι καὶ ἄλλα θειοῦχα ὕδατα ἐν Παλαιῷ Κεφαλληνίᾳ (Κλοῦδιο) ὡς ἐπίσης καὶ ἀλατοῦχα ἐν Ἀργοστολίῳ, Ἁγίῳ Κωνσταντίνῳ καὶ εἰς Σά- μον. Τούτων τὴν ἀνάλυσιν ἦτο καλὸν νὰ ἐπιχειρή- σῃς, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν ποσίων ὑδάτων· καὶ ὅταν ταῦτα ἐπιχειρησθῆς μὴ ἀμελήσῃς τὴν κατ' ἴδιαν ἐ- ρεῦναν τοῦ ἰωδίου. Ἐγίαινε φίλε

ἘὉ σοὶ Χ. ΤΥΠΑΛΔΟΣ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ.

Monsieur Nicolas Pignatori, licencier ès sciences physiques.

Ἐχθεσις.

Πορευόμενός τις πρὸς δυσμὰς τῆς ἐν Κεφαλ. πό- λεως Ἀηξουρίου, εἰς ἀπόστασιν δύο περίπου μιλίων, εὑρίσκειται ἐν μέσῳ λόφων καὶ κοιλάδων ἐπὶ τῶν ὀποίων ἀπαντᾷ σποράδην ἐξέχοντας τοῦ ἐδάφους λίθους ἀποκρυσταλλωμένου γύψου. Ἐν μέσῳ τῶν κοιλάδων τούτων, πλησίον τοῦ χωρίου Δελλαπορ- τάτα, εὑρίσκονται ἐρείπια ναοῦ τινος, καὶ πλησίον αὐτοῦ κρήνη λιμναζόντος κατὰ τὸ θέρος ὕδατος, ἐγνωσμένου εἰς τὸν τόπον ὑπὸ τὸ ὄνομα « νερόν τῆς ἁγίας Λεγούσης », τοῦ ὁποίου ἔγινεν ἐνίοτε χρῆσις μὲ μεγίστην ὠφέλειαν πρὸς θεραπείαν δερ- ματικῶν καὶ ἄλλων ἀσθενειῶν.

Μόλις πλησιάσῃ τις ἐκεῖ, αἰσθάνεται τὴν ἐκ τοῦ ὕδατος ἐκπεμπομένην ἀποφορὰν σεσηπτότων τῶν παρατηρεῖ δὲ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων λε- πτὴν πλάκα στερεοῦ θείου, ἐπὶ τοῦ πυθμένος δὲ, ὡς καὶ εἰς τὰ πέριξ, ἰζήματα καὶ ἐναποθέσεις συγ- κειμέναις ἐκ θείου καὶ φωτικῶν οὐσιῶν, τὰ πάντα ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀναγγέλλουσι μίαν θειοκρήνην.

Ἐπρὸς ἀνάλυσιν τοῦ ὕδατος τούτου ἐνησχολήθην εἰς δύο διακεκριμένας ἐρεῦνας· ἡ πρώτη ἀπέβλεπε τὰ ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχόμενα ἀέρια καὶ θεϊκὰς οὐσίας· ἡ δευτέρα τὰ ἐπίλοιπα τοῦ ὕδατος συστατικά.

Φυσικαὶ ιδιότητες. — Τὸ ὕδωρ τοῦτο εἶναι δια- γγὲς καὶ δὲν διαφέρει ἀπὸ τὰ κοινὰ ὡς πρὸς τὸν χυμὸν καὶ τὴν θερμοκρασίαν· ὡς πρὸς τὴν εἰδικὴν βαρῦτητα ἡ διαφορὰ εἶναι ἀνεπαίσθητος.

Ἐρῶτη ἐρεῦνα.

Ἐἐνέπλησα κατὰ πρῶτον ἐπὶ τύπου δύο βυκά-

λια τὰ ὅποια ἠσφάλισα μὲ καλὰ πώματα καὶ τὰ ἐπίσωτα, τὰ μετέφερα δὲ εἰς τὴν πόλιν ὅπου εἰς διάστημα 3 ἢ 4 ὥρων ἐξετέλεσα τὰς εἰς τὴν πρῶτην ἔρευναν ἀναφερομένης ἐργασίας.

Καὶ πρῶτον, ὡσάντις γεμίξῃ τις ποτῆριον ἐκ τῆς πηγῆς, οὐδεμία παρατηρεῖται ἀνάπτυξις φυσαλίδων οὔτε ἐν τῷ μέσῳ οὔτε εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ ποτηρίου. Δοκιμαζόμενον διὰ τοῦ τιτανίου ὕδατος, θολώνει τὸ ὕδωρ τοῦτο ὀλιγώτερον ἢ τὸ κοινόν.

Συμπέρασμα. — Ἀπουσία ἀνθρακικοῦ ὀξέως καὶ ὑπερτεροῦντων ἀνθρακικῶν ἀλάτων.

Δεύτερον. Ἐδοκίμασα τὸ ὕδωρ διὰ τῶν ἀκολούθων ἀντιδραστικῶν:

Διὰ τοῦ βάρμματος τοῦ κλεοτροπίου μόλις κοκκινίζει

Διὰ τοῦ θεϊκοῦ ψευδαργύρου, οὐδὲν

Διὰ τοῦ ὀξικοῦ μολύβδου, ἀφθονον φαῖον κατακρήμνισμα

Διὰ τοῦ θεϊκοῦ χαλκοῦ μέλαν κατακρήμνισμα.

Μετὰ ὀλίγων λεπτῶν βρασμῶν δοκιμασθέν καὶ πάλιν διὰ τοῦ θεϊκοῦ χαλκοῦ, οὐδὲν

Συμπέρασμα. — Ὑπαρξίς τοῦ ὑδροθειικοῦ ὀξέως, ἀπουσία τῶν θεϊκῶν καλλίων καὶ γαιῶν.

Προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ.

Εὐρόντες οὕτω ὅτι τὸ ὕδωρ δὲν ἐμπεριέχει εἰμὴ ὑδροθειικὸν μονον ἀέριον, προβαίνω εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ. λαβὼν δὲ 200 κυβ. ἑκατοστόμετρα τοῦ ὕδατος τούτου, μεταχειρίζομαι συγχρόνως τρεῖς διαφορετικὰς μεθόδους.

Μέθοδος πρώτη. — Ἀφοῦ ἀξυνοποίησα τὸ ὕδωρ δι' ὀξικοῦ ὀξέως, ἐπροσδιόρισα διὰ τοῦ ὀξικοῦ χαλκοῦ εἰς εἶδος θεϊοῦ χαλκοῦ τὸ εἰς τὸ ὕδωρ εὑρισκόμενον ὑδροθειικὸν ἀέριον. Ἐκ τοῦ προκύψαντος θεϊοῦ χαλκοῦ ἐξάγω διὰ τῶν χημικῶν ὑπολογισμῶν ἐπὶ τῶν πινάκων τοῦ K. Rose ὅτι εἰς 1000 κυβικὰ ἑκατοστόμετρα τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐμπεριέχει 133 ὁμοια ὑδροθειικοῦ ἀερίου.

Μέθοδος δευτέρα. — Ἀφοῦ κατέστησα τὸ ὕδωρ ἀμμωνιακόν, ἐκαθαρίσθη δὲ ἀπὸ τῶν ἐκ τοιαύτης ἐργασίας παραχθέν ζῆμα τῆς τιτάνου, ἐπροσδιόρισα (doser) διὰ τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου τὸ θεῖον εἰς εἶδος θεϊοῦ χαλκοῦ ἀργύρου. Ἐντεῦθεν, ὡς ἀνωθεν, ἐξήγαγον διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ ὅτι 1000 κυβ. ἑκατοστόμετρα ὕδατος περιέχουσι 130 ὁμοια ὑδροθειικοῦ ἀερίου.

Μέθοδος τρίτη. — Ἐπειδὴ προκύπτει ἐνίοτε ἀμβολία μὴ εἰς τὰς κατακρήμνισεις τοῦ ἀερίου τούτου μινγύονται καὶ ἄλλα ἄλατα, ἐπενόησα καὶ τρίτην μέθοδον ἧτις, ἂν καὶ δὲν ἔδωκε κατὰ πρῶτον, ἕνεκα ἑλλείψεως καταλλήλων σκευῶν, πολὺ ἀκριβῆ ἐξαχόμενα, εἶναι ὁμοῦς ἐπιδεικτικὴ τελειοποιήσεως καὶ δύναται νὰ μᾶς φέρῃ εἰς ἐξαχόμενα τοῦλάχιστον ἀρνητικῶς, θετικώτερα ὅλων τῶν ἄλλων μέχρι τοῦ νῦν παραδεχθειῶν μεθόδων. Δι' αὐτῆς μεταφέρω τὸ ἀέριον εἰς ἀποσταγμένον ὕδωρ ἐλεύθερον ὄλων τῶν ἀλάτων, τῶν ὁποίων αἱ διαλύσεις μειγνύμεναι μὲ τὴν τοῦ ἀερίου, κατακρήμνίζονται

ταυτοχρόνως ἐνίοτε, καὶ φέρουσι εἰς λελανθησμένα ἐξαχόμενα καὶ ἰδοῦ πῶς πράττω.

Ἐντὸς τῆς κερατίνης ἐνὸς διῦλιστικοῦ σκευάσματος θέτω τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ὕδωρ, τὸ ὅποιον δοκιμασθέν προηγουμένως διὰ τοῦ ὀξικοῦ μολύβδου δίδει μελανωπὸν κατακρήμνισμα. Ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς σφαίρας (ballon) εἰς ἣν οἱ ἄτμοι συμπυκνούνται, θέτω ὁμοίως ἀποσταγμένον ὕδωρ μεθ' ὑπερτεροῦς ἀμμωνίας. — Θέτω εἰς ἐνέργειαν τὸ σκεπασμα, καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν δοκιμάζω τὸ ἐντὸς τῆς κερατίνης ὑπόλοιπον ὕδωρ διὰ τῶν ἀντιδραστικῶν. Οὐδὲν πλέον ἔχουσιν ὑδροθειικοῦ ἀερίου ἐνυπάρχον· εἰς δὲ τὴν σφαῖραν, τὸ ἀέριον ἐνωθὲν μετὰ τῆς ἀμμωνίας κατακρήμνίζεται διὰ τοῦ ὀξικοῦ μολύβδου εἰς κατάστασιν θεϊοῦ χαλκοῦ μολύβδου. Τὸ βέρος δὲ αὐτοῦ ἐντελῶς ἀποξηρανθέντος μὲ ἔδωκε διὰ τοῦ ὡς εἴρηται ὑπολογισμοῦ, ὅτι εἰς 1000 κυβ. ἑκατοστόμετρα ἐμπεριέχονται 100 ὁμ. ὑδροθειικοῦ ἀερίου.

Πιθανόν εἰς τὴν διῦλιν αὐτὴν νὰ μὴ εὐόισκετο τὸ σκεύασμα ἐρηπτικῶς σφαιρισμένον, καὶ ἔφυγε μέρος τι τοῦ ἀερίου· πλὴν, ἐπειδὴ ἡ σφαῖρα δὲν εἶχε ποτὼς προηγουμένως θεῖον ὑπὸ οὐδεμίαν μορφήν, τὸ μετὰ τὴν διῦλιν εἰς αὐτὴν εὑρεθὲν εἶναι πρανέστατα τὸ τοῦ ὑδροθειικοῦ ἀερίου, ὅπερ μόνον ἠδύνατο κατὰ τὴν διῦλιν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τὴν κερατίνην εἰς τὴν σφαῖραν· ὡστε, ἀπομένει ἀποδεδειγμένον μεθ' ὅλης τῆς χημικῆς βεβαιότητος, ὅτι τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ὕδωρ δὲν ἔχει ὑδροθειικὸν ἀέριον ὀλιγώτερον τοῦ 10 τοῖς 1/10 κατὰ ὄγκον. Ἐνεκα ὁμοῦ τῆς ἀτελείας τῶν σκευασμάτων μου ἀναγκάζομαι νὰ λάβω εἰς τὴν παρούσαν ἀνάλυσιν ὡς πραγματικὴν ποσότητα τὴν διὰ τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου ἐξακριβωθείσαν.

Δευτέρα ἔρευνα.

Τὴν 2 ἔρευναν ἐξετέλεσα ἀκολούθως, καὶ ἰδοῦ πῶς ἐπράξα τὴν τοῦ ποιοῦ καὶ ποσοῦ ἀνάλυσιν.

Ἀνάλυσις τοῦ ποιοῦ.

Τὸ ὕδωρ, συμπυκνωθὲν εἰς τὸ 1/4 τοῦ ὄγκου του διὰ τῆς ἐξατμίσεως, ὑπεβλήθη εἰς τὰ ἀντιδραστικὰ πρὸς ἀνίχνευσιν τῶν βάσεων καὶ ὀξέων.

Βάσις. — Ἡ μὲν, ὡς ἐρρήθη, ὑπαρξίς τῶν ἀνθρακικῶν ἀλάτων ἀποκλείει, κατὰ τὸν Thenard, τὴν ὑπαρξίς τῆς Στροντζιανῆς εἰς τὰ ὕδατα. — Δοκιμασθέντα δὲ διὰ τῶν ἀντιδραστικῶν

Τὸ χλωρυδρικὸν ὀξύ ἔδωκεν οὐδέν.
Ἡ ὑδροθειικὴ ἀμμωνία οὐδέν.
Τὸ βυρτοδεψικόν ὀξύ (voix de galle) οὐδέν.
Τὸ ὑδροκυανικόν κάλλιον (cyanoferrure de potassium) οὐδέν.

Ἡ κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ K. Gresenius ἐκτελεσθεῖσα ἐξέτασις ἔδωκεν ἀρνητικὰ ἐξαχόμενα ὡς πρὸς τὴν εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο ὑπαρξίς φωσφορικῶν ἀλάτων.

Σημ. — Ἰδοῦ δι' ἰδιαιτέρως μου πείρας ποῖαν ἔχει χημικὴν αἰσθαντικότητα ἡ μέθοδος τοῦ Κυρ. Fresenius — Ἐκατὸν σταγόνες ὕδατος, 2 σταγόνες

νες ὑδροχλωρικῆς ὀξέως + εἰς σταγῶν χλωροῦχοῦ σιδήρου + 2 σταγόνες φωσφορικοῦ καλλίου + ὀξύκων ὀξύ δίδουσι πάντοτε λευκὴν κροκιδωτὴν (Florescence) ὑποστάθμην.

Ἡ αὐστικὴ πότμα δίδει ἐπισητὸν κατακρήμνισμα τὸ ὅποιον συναχθὲν ἐπὶ τοῦ στραγγιστηρίου (filtre), διαλυθὲν ἐκ νέου καὶ δοκιμασθέν διὰ τῆς ἀμμωνίας καὶ φωσφορικοῦ καλλίου, δίδει λεπτὴν κροκιδωτὴν ὑποστάθμην.

Τὸ ἐκ τοῦ στραγγιστηρίου ἐξαχθὲν καθρὸν τῆς μαγνητικῆς ὕδατος δοκιμασθέν πρὸς ἀνίχνευσιν τῆς ἀργύρου μετὰ τῆς καυστικῆς ἀμμωνίας συνηλωροῦχοῦ ἀμμωνίας, οὐδέν

Ἡ θεϊκὴ βρεῖα, οὐδέν

Ἡ ὀξελικὴ ἀμμωνία, ἀφθονον λευκὸν κατακρήμνισμα,

Ἡ χλωροῦχος πλατίνης, οὐδέν,

Τὸ ἄλλο τοῦ ὕδατος τούτου εἰς τὸ οἰνόπνευμα δίδει φλόγας κιτρίνου.

Συμπέρασμα. — Τὸ ὑπ' ἔρευνον ὕδωρ λοιπὸν ἔχει βάσεις μόνον τὴν Σόδα, τὴν Τιτανον, ὀλίγην Μαγνησίαν.

Ὄξέα. — Ἐκτὸς τῶν διὰ τῶν προαναφερθέντων ἐργασιῶν ἀποκλεισθέντων ὀξέων, καὶ τῶν μὴ ποτε εἰς τὰ ἱαματικά ὕδατα εὑρισκόμενων, προχωρῶ εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας δοκιμασίας.

Ἡ χλωροῦχος βρεῖα + ὑδροχλωρικὸν ὀξύ δίδει ἀφθονον κατακρήμνισμα ὅπερ συνάξω ἐπὶ στραγγιστηρίου

Εἰς τὸ οὔτω ἐξαχθὲν διὰ τῆς βρεῖας ὕδωρ προεβέτω ἐπι περιπλέον αὐτῆς, οὐδέν.

Ἀφαιρεθέντων οὕτω τῶν θεϊκῶν ἀλάτων δοκιμάζω.

Διὰ τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου, λευκὴ θρομβώδης ὑποστάθμη εὐδιάλυτος διὰ τῆς ὑγρᾶς ἀμμωνίας.

Συμπέρασμα. — Εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐνυπάρχουσι μόνον τὸ θεϊκόν καὶ ὑδροχλωρικόν ὀξύ.

Ἀνάλυσις τοῦ ποσοῦ.

500 γραμμάρια ὕδωρ ἐξατμισθέν, καὶ τοῦ ὑπολείμματος ζηρανθέντος εἰς 100 θερμοκρασίαν, ζυγίζεται γραμμάρια 4, 35. Τὸ ὑπόλειμμα ἐπλήνθη δι' ἐπι τούτου ἑτοιμασθέντος οἰνοπνεύματος, τὸ ὅποιον ἀφῆρεσε μόνον τὰ χλωροῦχα ἄλατα. Τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ στραγγιστηρίου ὑπόλειμμα ἐπλήνθη πάλιν δι' ἀποσταγμένου ὕδατος, ὅπερ ἀφαιρεῖ τὰ θεϊκὰ ἄλατα.

Ἡ πρώτη οἰνοπνευματικὴ διάλυσις δοκιμασθεῖσα δὲν δεικνύει ἔχνη θεϊκῶν ἀλάτων.

Ἡ δευτέρα δοκιμασθεῖσα δὲν δεικνύει ἔχνη χλωροῦχων ἀλάτων.

Τὸ ὑπόλοιπον ἐπὶ τοῦ στραγγιστηρίου ἐκτεθὲν εἰς ἐρυθρὴν θερμοκρασίαν ζυγίζεται 0,03 εἶναι πιθανόν ἔχνη χάλυκος.

Πρώτη διάλυσις. — Διὰ τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου προσδιορίζω τὸ ὅλικόν ποσὸν τοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέως ἀφοῦ ἀποξηρανθῇ ὁ χλωροῦχος ἀργυρος εἰς ἐρυθρὴν θερμοκρασίαν· προσδιορίζω δὲ διὰ τῆς ὀξελικῆς ἀμμωνίας τὴν τιτανον ἀφοῦ ἐκθέσω τὸ ζῆμα εἰς ἐρυθρὴν θερμοκρασίαν μετατρέπων αὐτὸ εἰς ἀνθρακικὴν τιτανον.

Δεύτερα διάλυσις. — Διὰ τοῦ χλωροῦχοῦ βρεῖας προσδιορίζω τὸ ὄλον τοῦ θεϊκοῦ ὀξέως εἰς κατάστασιν θεϊκῆς βρεῖας. Ἀφαιρῶν ἀκολούθως τὴν εἰς τὴν διάλυσιν ἀπομεινῶσαν βρεῖαν, προσδιορίζω τὴν τιτανον διὰ τῆς ὀξελικῆς ἀμμωνίας, ὡς ἀνωτέρω, ἔπειτα τὴν μαγνησίαν.

Καθ' ὅλας αὐτὰς τὰς ἐργασίας πρὸς ἀποφυγὴν λάθους ἕκαστα διπλᾶς δοκιμαῖς ἐπὶ διαφόρων ποσοῦν τοῦ αὐτοῦ μίγματος ἀλάτων· ἡ διαφορὰ μεταξύ τῶν δύο ἐξαχόμενων ἦτον ἀνεπαίσθητος καὶ ἔλαβον τὸν μέσον ὄρον. Ἀνάγων ἔπειτα τὰ πάντα εἰς 100 γραμμάρια τοῦ πρώτου ὑπολείμματος τῆς ἐξατμίσεως εὐρίσκω τὴν ἀκόλουθον ἀναλογίαν

Εἰς 100 γραμμάρια ὑπολείμματος ἐμπεριέχονται, θεϊκόν ὀξύ γραμ. 38. τιτανον (τῶν θεϊκῶν ἀλάτων) γρ. 4, 5. μαγνησία (τῶν θεϊκῶν ἀλάτων) γρ. 0,3· χλωρυδρικόν ὀξύ γρ. 3, 9. τιτανον (τῶν χλωροῦχων) 1, 3.

Ἀπομένει ἡ σόδα ἧτις (τῶν ἐτέρων γνωστῶν) δύναται εὐκόλως νὰ προσδιορισθῇ διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν χημικῶν ἰσοδυνάμων.

Οὕτως ἔχομεν εἰς γρ. 100 ὑπολείμματος: 30³, Ti. O, — 11, 30³, MgO — 1, 30³, SdO — 55, X. Ti. — 2,5, Xsdo — 4 — εἰς ταῦτα δὲ πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ 3 ἢ 4 ταῖς 0/0 χάλυκος καὶ ὀργανικῶν οὐσιῶν.

Πρακτικῶς ὅτι τὸ ἐλλείπον 25 τοῖς 0/0 εἶναι ὕδωρ μὴ ἐντελῶς ἐξατμισθέν εἰς τὸ πρῶτον ὑπόλειμμα, ὡς ἐβεβαιώθη τούτο δι' ἰδιαιτέρου πειράματος, ἐνῶ τὰ ἰζήματα τῶν ἰδιαιτέρων ἀπομεινῶντων ὀξέων καὶ βάσεων ἐζυγίσθησαν ἀφοῦ ὑπέκυψαν προηγουμένως εἰς τὴν ἐρυθρὴν θερμοκρασίαν. Ὡστε ἀφαιροῦντες τὸ 1/4 τοῦ πρώτου ὑπολείμματος τῶν 500 γραμ. ὕδατος, ἀπομένει ὑπόλοιπον περιστάνον τὸ πραγματικὸν ποσὸν τῶν ἀλάτων. Ἀνάγοντες δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἀνω προσδιορισθεῖσαν ἀναλογίαν, καὶ ἀναφέροντες τὰ πάντα εἰς 1000 ἑκατοστόμετρα τοῦ ὑπ' ἔρευναν ὕδατος, φθάνομεν εἰς τὸ ἀκόλουθον ἐξαχόμενον.

Ἀνακεφαλαίωσις τῆς ἀναλύσεως.

1000 κυβικὰ ἑκατοστόμετρα τοῦ ὕδατος τούτου ἐμπεριέχουσι εἰς διάλυσιν ὁμ. 130 ὑδροθειικοῦ ἀερίου, δίδουσι ὑπόλειμμα στερεῶν οὐσιῶν γραμ. 6,50 συγκαίμενα ἐκ τῶν ἐφεξῆς ἀλάτων.

Θεϊκὴ τιτανον	0,91
Θεϊκὴ μαγνησία	0,09
Θεϊκὴ σόδα	4,73
Χλωροῦχος τιτάνου	0,21
Χλωροῦχος σόδας	0,34
	6,31

Χάλυξ καὶ ὀργανικαὶ οὐσίαι 20

ΣΗΜ. Α'. Κατὰ συνέπειαν τῶν ἐπιστολῶν τοῦ K. Λάνδερρ καὶ Τυπάλδου ἐδοκίμασα καὶ δι' ἰδιαιτέρων πειραμάτων, πλὴν ἅπαντα ἀπεφάνθησαν

ἀρνητικῶς, ὥστε ἰώδιον ὑπὸ οἰανδήποτε μωρῆν δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο, ἐπαισθητὸν εἰς τὰ χημικὰ ἀντιδραστικά.

ΣΗΜ. Β'. Ἄν καὶ ἡ πρώτη ἐρευνα τῆς ἀναλύσεως ἐδῶκεν ἐξαγόμενον τὴν μὴ ὑπαρξίν ὑπερτερουμένων ἀνθρακικῶν ἀλάτων, ἐκ τῆς ἰδέας ὅμως πηγάζει ὅτι ἐνυπάρχουσιν ἔγνη τινα, καὶ τὰῦτα φυσικῶ τῷ λόγῳ συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ ἀνωμνησθὲν προσδιορισθὲν ποσὸν τῆς θεϊκῆς Σόδας.

ΣΗΜ. Γ'. Ὑπάρχουσι κατὰ δυστυχίαν διάφορα συστήματα ἑλληνικῆς χημικῆς ονοματολογίας. Εἰς τὴν διατριβὴν μου ταύτην ὤφειλον νὰ μεταχειρισθῶ τὴν συνήθως ἐν χρῆσει ἐν τῇ Ἑλλάδι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τ. ΠΙΝΙΑΤΟΡΗ.

ΝΕΑ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πλοίαρχου Φραγκλίνου (*)

—οοο—

Πρὸ δώδεκα περίπου ἐτῶν, ἦτοι τὴν 17 Μαΐου 1845, ὁ πλοίαρχος Ἰωάννης Φραγκλίνος ἀπέπλευσεν, ὡς γνωστὸν, εἰς Ἀγγλίαν, ἐπὶ τῶν πλοίων Ἐρέβου καὶ Φρίκης καὶ ἑκατὸν τριάκοντα ὀκτώ γενναίων συνεταίρων, διὰ τὴν ὀλέθριον ἐκαίνην ἀρκτικήν ἐκστρατείαν, ἀρ' ἧς δὲν ἐπέστρεψεν πλέον. Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὰ πλοῖα ταῦτα ἐφάνησαν εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ πορθμοῦ Δέβις, προσκολλημένα ἐπὶ τοῦ πάγου, καὶ περιμένοντα νὰ διαρραγῇ ὅπως χωρήσωσιν εἰς τὰ πρόσω. Τὸ ἐπόμενον δ' ἔτος, ἐπειδὴ οὐδαμῶς εἰδήσις εἶχε φθάσει περὶ αὐτῶν, σπουδαῖοι ἠγέρθησαν φόβοι περὶ τῆς σωτηρίας των, καὶ τότε ἤρξαντο αἱ μακραὶ ἐκεῖναι ἀλλ' ἀτελεσφόρητοι ἐρευναι, κατὰ τὰς ὑποίας ἐλαβόν μέρος πλείους ἐκ τῶν τὰ μάλις ἀτρομῆτων ἀνδρῶν ὄντων ἐκ τῶν μεγαλύτερων ἠθῶν τῆς ὑψηλοῦ, ἐφελεύσαντες τὰς συμπαθείας ὄλου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Δώδεκα ἐκστρατεῖαι, δι' ἧς ἐδάπανήθησαν εἰκοσιτέσσαρα ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐγένοντο πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἐλλειπόντων πλοίων, ἀλλ' οὐδὲ ἔγχετο τούτων εὐρέθη πώποτε.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1851 ἔτους, ἀνεκαλύφθησαν ἔγνη τινὰ τῶν ἐξερευνητῶν ἐκείνων πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Ρίλεϋ καὶ τῆς νήσου Βίτσης, ἐνθα μέρος αὐτῶν, κατὰ τὰ φαινόμενα, διήλθε τὸν χειμῶνα τοῦ 1846—1847. Ἐγνη ἐγκαταλειμμένου κήπου καὶ διάφορα λείψανα μικροῦ στρατοπέδου, παρεῖχον ἰκανὰ δειγμάτια εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Τὸ ἀνωτέρω περιεργὸν ἄρθρον ἀγράφη τὰ παλαιὸν ἔτος, κατὰ παραδρομὴν δὲ δὲν ἐδημοσιεύθη μέχρι τῆς σήμερον. Φρονούμεν ὅμως ὅτι τοῦ ἐντεταμένου θέλει εἶτι μᾶλλον εἶρημίαι ἀνάγνωσις αὐτοῦ, καθόσον ἡ δημοσίευσις συμπύπτει σχεδὸν μετὰ τῆς πρὸ μικροῦ ἐλεύσεως εἰς τὴν Ἀνατολὴν τῆς χῆρας τοῦ Φραγκλίνου.

ταῦτα ὅτι ἡ μικρὰ συνοδία διέτριψεν ἐκεῖ ἐν ἀνέσει, καὶ ἀπῆλθεν ἐν καλῇ καταστάσει.

Πέντε ἔτη μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των, ἦτοι τὸ 1850, συνοδία ἐκ τεσσαράκοντα λευκῶν, οἵτινες ὑποτίθεται ὅτι ἦσαν τὸ πλήρωμα τοῦ Φραγκλίνου, παρετηρήθησαν παρὰ τῶν Ἑσκιμῶν πλησίον τῆς Οὐίλλιαμς Λάνδ, ὁδεύοντες πρὸς μεσημβρίαν. Ἄρα τὰ πλοῖα εἶχον ἐγκαταλειφθῆ, ἴσως δὲ καὶ ἀπολεσθῆ. Οὗτοι διευθύνοντο κυρίως πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν ἡπειρον. Ἐκτοτε ὁ Δόκτωρ Ρέ (Dr Rae) ἐπεμψεν εἰς Ἀγγλίαν τὰ λείψανα συνοδίας τινος, ἧτις εἶχε φθάσει πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Back River· ἀλλ' εἰκάζεται ὅτι αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι δύο συνοδίαι, δὲν ἦσαν εἰμὴ μία καὶ ἡ αὐτὴ· διότι ἐκ τῶν ἐκστρατειῶν αἵτινες ἐγένοντο πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἀπολεσθέντων ταξιδιωτῶν, ἡ διὰ ξηρᾶς ἀναχωρήσεως κατέβη διὰ τοῦ Μικροῦ ποταμοῦ ἐκ τοῦ Great Slave lake εἰς τὸν ὠκεανόν. Ὅθεν, ἐάν ἐπροχώρουν διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγοῦσης εἰς Back River, δὲν εἶναι ἀπίθκον ὅτι ἤθελον εὑρεῖ τοιαῦτα ἔγνη τῶν τεσσαράκοντα λευκῶν, ὥστε νὰ ἀνακαλύψωσι καὶ διασώσωσιν αὐτούς.

Ὁ πλοίαρχος Μάκκλουρ εἶδε παλαιὸν μετᾶλλον κομδίον, φερόμενον ὡς ἐνώτιον ὑπὸ τινος ἀρχηγῶ, εἰπόντος ὅτι προήρχετο ἀπὸ λευκοῦ ὑπὸ τινος Ἑσκιμῶ φονεύθέντος, καὶ ἀποπλανηθέντος ἐκ τινος συνοδίας, ἧτις ἀποδύσασθαι εἰς Πόρτ Οὐάδφεν, εἶχε κτίσει ἐκεῖ οἰκίσκον, καὶ προχωρήσει ἀκολουθῶσως εἰς τὰ ἐνδότερα.

Ὁ δόκτωρ Ρέ ἐπληροφόρηθη παρὰ τῶν Ἑσκιμῶ, οἵτινες ἐγνώριζον τοῦτο ἀπὸ αὐτόπτας συντρόφους των, ὅτι τριάκοντα λευκὰ σώματα εἶχον εὑρεθῆ νεκρὰ ἐν τῇ ἀπέναντι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Back River γῆ, πέντε δ' ἔτερα ἐν τῇ νήσῳ Μοντρεάλ, ὅτι εἶχον κτίσει ἐκεῖ καλύβας, καὶ ὅτι οἱ λευκοί, πρὶν ἀποθάνωσιν, ἔπραγον τινὰς ἐκ τῶν συντρόφων των. Συνεπεία τῆς εἰδήσεως ταύτης ὁ Κ. Ἀνδερσον ἐφθάσε μόνον μέχρι τῆς νήσου Μοντρεάλ, ἐνθα πάμπολλα ἔγνη ἀπεδείκνυον ὅτι τὰ ἐλλείποντα πληρώματα εἶχον διαμεινῆ ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν εὔρεν οὔτε πτώματα, οὔτε τάφους, οὔτε προσήγγισε παντελῶς τὴν παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Back River γῆν.

Ὁ πλοίαρχος Πέννυ ἐπληροφόρηθη ὡσαύτως παρὰ τῶν περὶ τὸν Back River οἰκούντων Ἑσκιμῶ, ὅτι πρὸ τινῶν ἐτῶν, τινὲς ἐκ τῆς φυλῆς των εἶχον ἐπισκεφθῆ μίαν μεγάλην συνοδίαν λευκῶν, οἵτινες ἔζων ἐντὸς μεγίστης σκηνῆς (ὁ Φραγκλίνος εἶχεν ἀκριβῶς μίαν τοιαύτην), καὶ ἐτρέφοντο ἐκ κρέατος ἐλάφου. Μετὰ τινὰς μῆνας οἱ Ἑσκιμῶ ἐπεσκέφθησαν ἐκ νέου τὴν σκηνήν, ἀλλὰ δὲν εὔρεν εἰμὴ δύο μόνον λευκοῦς· καί τις μέθυστος ἐξ αὐτῶν εἶπε (κατόπιν ὅμως ἠρνήθη) ὅτι τινὲς ἐκ τῶν συντρόφων του ἐφόνευσαν αὐτοὺς τοὺς δύο λευκοῦς. Λέγεται πρὸς τοῦτοισι ὅτι τοὺς Ἑσκιμῶ οἵτινες ἀνέφεραν ταῦτα τῷ πλοίαρχῳ Πέννυ, μετέφεραν οἱ σύντροφοί των ἐντὸς ὀκτῶ ἐλκύθρων, μακρὰν εἰς πεντακοσίων μετρίων ἀπόστασιν. Προσθέτετε δὲ ὁ πλοίαρχος Πέννυ ὅτι οἱ Ἑσκιμῶ οὗτοι, μεθ' ὧν

διετῆρσε φιλικωτάτας σχέσεις ἐπὶ εἰκοσιτρία ἔτη, ἀναχώρησαν αἴφνης μετὰ τὸν ὄλον ἀνεξήγητον.

Τοιαῦτα εἶναι τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ γεγονότα, ἀποδεικνύοντα ὀπωποῦν ἀριθμητικῶς ὅτι τινὲς τῶν συνεταίρων τοῦ Φραγκλίνου ἦσαν ζῶντες μέχρι τοῦ 1850 ἔτους, ἦτοι πέντε ἔτη μετὰ τὴν ἐκστρατείαν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐτρέφοντο ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐκ τοῦ κυνηγίου καὶ τῆς ἀλιείας κατὰ τὸν τρόπον τῶν Ἑσκιμῶ. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι μόνον εἰς ἐν μέρος, ἐκ τοῦ μεγάλου δικαστήματος ὅπερ εἰσέτρεξεν ὁ Φραγκλίνος, ὑπάρχει πιθανότης εὐρέσεως ἰχνῶν τινῶν τῶν ἀπολεσθέντων, καὶ τὸ μέρος τοῦτο εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ ἐκεῖνο ὅπερ ποτὲ δὲν ἐξερευνηθῆ, καὶ τέλος ὅτι μία μόνη πιθανότης ὑπάρχει περὶ ἀνεύρεσεως ὀλίγων, ὀλιγίστων μάλιστα, ἐκ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Φραγκλίνου ζώντων εἰσέτι. Ἡ πιθανότης αὕτη εἶναι ὅτι οἱ τελευταῖοι ἐπιζήσαντες ἐξ αὐτῶν, εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην εὑρεθέντες, προσεκολληθήσαν εἰς τοὺς Ἑσκιμῶ, καὶ ὅτι ἴσως ζῶσιν εἰσέτι μετὰ τῶν αὐτοχθόνων μὴ δυνάμενοι ν' ἀπέλθωσι, καὶ περιμένοντες βοήθειαν παρὰ τῶν συμπατριωτῶν των.

Εἰς τὴν πιθανότητα ταύτην ἰκανὰ διδόμενα διδουσι ὑπόστασιν. Ὁ Φραγκλίνος εἶχε γράψει ἴσως προφητικῶς· «ὅπου οἱ Ἑσκιμῶ δύνανται νὰ ζήσωσιν ἐπὶ πολλὰ ἔτη, εἶναι βεβηλῶς ἐπόμενον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι καὶ Ἑὐρωπαῖοι δύνανται νὰ ζήσωσιν ἐφ' ἰκανὰ ἔτη.» Καὶ αὐτὸς ὁ δόκτωρ Κέν (*), παρ' ὀλίγον ἐλάμβανε παρόμοιον μέτρον. Ἄ λῖαν εὐχαριστώσως, ἀνῆρπι οὗτος, ἐν τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους καθήκοντά μου μοι τὸ ἐπέτρεπον, ἤθελα ζητήσαι ἄστυλο παρὰ τοῖς Ἑσκιμῶ τοῦ Σμιθ, Στρέτ, καὶ Ἔτα Βέ. Δύναται ἴσως νὰ φανῇ παράδοξον, οὐχ ἄπτον ὅμως εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τῶν λαῶν τούτων ἐβλέπομεν μετ' ὀμματα φθόνου, οὐδόλωσ ἀμφιβάλλοντες ὅτι ἡδυνάμεθα νὰ ζήσωμεν ἐν ἀνέσει μετὰ τὰ ἀτελῆ μέσθ τῆς ὑπάρξεως των, καὶ ἀπῆτοῦντο ὅλαι αἱ ἠθικαὶ καὶ φυσικαὶ μου δυνάμεις ὅπως ἐμποδίσω τοὺς συνεταίρους μου τοῦ νὰ λειποτακτήσωσιν εἰς τὰς κατοικίας τῶν Valgus· ἐγὼ δὲ ὁ ἴδιος εἶχον κατὰ νοῦν νὰ ἀναλάβω τὴν ζῶν τῶν Ἑσκιμῶ, ἐν ἡ θεία πρόνοια δὲν εὐκόλυε τὴν λίαν ἀκροσφῆλῆ διάσωσίν μας.»

Τίς δύναται λοιπὸν νὰ εἴπῃ ὅτι ἐάν ὁ δόκτωρ Κέν ἤθελε πράξει τοῦτο, εἴτε αὐτὸς εἴτε ἄλλος τις τῶν γενναίων συνεταίρων του δὲν ἤθελον ἀποδοθῆ μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πατρίδα των;

Αὗται εἰσὶν αἱ βίσεις, ἐφ' ὧν ὁ πλοίαρχος Βίτφορντ Πίμ, ὁ Δόκτωρ Κίγκ, καὶ διάφοροι Ἀγγλοῖ ἀξιωματικοὶ ἐκ τῶν λιθόντων μέρος εἰς τὰς ἀρκτικὰς ἐκστρατείας, στηριζόμενοι, ἔχουσιν ἐλπίδας ὅτι, διὰ μιᾶς τελευταίας ἐκστρατείας δύνανται νὰ εἰσῶσι τοῦλάχιστον ἕνα ἐκ τοῦ πληρώματος τοῦ Φραγκλίνου, ἢ καὶ (καὶ περὶ τούτου οὐδεὶς δύ-

ναται ν' ἀμφιβάλλῃ) νὰ βεβηλῶσι θετικῶς περὶ τῆς τύχης τῶν ἀπολεσθέντων, διὰ τῆς ἀνακαλύψεως μέρους τῶν ἐγγράφων, τὰ ὅποια βεβηλῶς οὗτοι πρέπει νὰ κατέλιπον. Ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐπίσης βίσεων στηριζομένη ἡ ἀτυχῆς Κυρία Φραγκλίνου, ἔγραψεν ἀναφορὰν, ζητοῦσα νὰ γείνη εἰς μία τελευταία ἀρκτικὴ ἐκστρατεία πρὸς ἀναζήτησιν τῶν πρώτων καὶ μόνων μαρτύρων τῆς ἄρκτου εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους· ἢ ἀλλ' εἰς τὴν ἀναφορὰν ταύτην ὁ λόρδος Πάλλμερστον ἀπήντησεν ἀρνητικῶς, καὶ ἀρῶν ἡ πρὸς ἐκστρατείαν ὄρα τοῦ χρόνου εἶχε περῆλθει.

Ἄλλ' ἡ γενναῖορρον Κυρία Φραγκλίνου δὲν ἀπεθάρρυνθη ἐκ τῆς ῥητῆς ταύτης ἀρνήσεως τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, καὶ τὰ μεγάλα προσηκόμενα αἵτινα ἐκώλυον τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ τῆς δὲν ἴσχυσαν νὰ μεταβάλλωσι τὴν ἀποφασίν τῆς. Πωλῆσασα ὅλα τὰ ἐν τῇ Ἀουστραλίᾳ κτήματά τῆς καὶ συλλέξασα πάντα τὰ λείψανα τῆς περιουσίας τῆς, ἀπεράσισε νὰ ἐνεργήσῃ καὶ τὴν τελευταίαν αὐτῆς ἀπόπειραν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἀτυχοῦς συζύγου τῆς· καὶ ἐπειδὴ τὰ συλλεχθέντα χρήματα ἐκ τῆς περιουσίας τῆς δὲν ἐπάρκουν, ἀπετάθη πρὸς τὸν λαὸν τῆς Ἀγγλίας, ἐξαιτουμένη τὴν συνδρομὴν του πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ὑπὲρ τὰς δυνάμεις τῆς μεγάλου τούτου ἐπιχειρήματος.

Ἡ προθυμία μεθ' ἧς καὶ Ἀγγλοὶ καὶ Ἀμερικανοὶ ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς γενναίας ταύτης γυναικὸς, εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου. Ἐντὸς βραχέος χρόνου τὸ ἀναγκαιοῦν ποσὸν σπηλῆς, καὶ δι' αὐτοῦ ἠγοράσθη μικρὸν ἀτμόπλοιον, δι' οὗ καὶ μόνου ἐπιχειρηθήσεται ἡ κινδυνώδης αὐτῆς ἐκστρατεία. Τὸ ἀτμόπλοιον τοῦτο φῶξ ὀνομαζόμενον, ἀν καὶ μικροτέρας τῶν 200 τόνων χωρητικότητος, εἶναι στερεωτάτης κατασκευῆς, δυνάμενον ν' ἀνθέξῃ κίλλιστα εἰς τὴν προσβολὴν τῶν κολλοσιμῶν ἐπιπλεόντων πάγων (ice bergs). Τὸ πλήρωμά του σύγκειται κυρίως ἐξ ἐθελοντῶν, πλοίαρχος δὲ αὐτοῦ εἶναι ὁ Ματλίντοκ, εἰς τῶν ἀτρομῆτων θαλασσοπόρων τῆς ἄρκτου, ὅστις, οὐ μόνον χρηματικῶς συνέδραμεν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ προθύμως ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς λίαν ἐντίμου μὲν, ἀλλ' εἰς τὸ ἐπακρον κινδυνωδεστάτης ταύτης ἐκστρατείας, καθῶσον ἀναχωρῶν ταύτην τὴν φοράν, ἐγίνωσκε κίλλιστα ὅτι οὐδεμίαν βοήθειαν ἔχει νὰ ἐλπίζῃ πλέον παρ' οὐδενός, τῆς ἀποπέρας ταύτης πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἀτυχοῦς Φραγκλίνου οὐσης τῆς τελευταίας.

Τὸ φῶξ, ἐρωπλισμένον μεθ' ὄλων τῶν ἀναγκαιοῦντων εἰς τὸν ἀρκτικὸν τοῦτον πλοῦν, ἀνεχώρησεν εἰς Ἀγγλίαν τὴν 1 Ἰουλίου, τοῦ τρέχοντος ἔτους (1857), συνοδευόμενον ὑπὸ τῶν εὐχῶν ἀπειρηθῆτος λαοῦ, οὗτινος ἡ συγκίνησις ἦτο μεγίστη, βλέποντος τὰ γενναῖα ταῦτα τῆς Ἀγγλίας τέκνα τοσοῦτον προθύμως ἀπερχόμενα, μετ' ὀφρῆ κίνδυνον τῆς ὑπάρξεως των, πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἀτρομῆτου συνεταίρου, περὶ τῆς ἀνεύρεσεως τοῦ ὀπειοῦ ὕ-

(*) Ἀμερικανὸς ἐκστρατιώτης εἰς ἀντίρριον τοῦ Φραγκλίνου. Ἀπίθανο δὲ πρὸ 2 ἐτῶν.

πήρχαν άμυδρά μόνον έλπίς μετά παρέλευσιν 11 δλων έτών.

Ουδεμία περιγραφή δύναται να δώση ακριβή ιδέα των κακουχιών και των κινδύνων εις ής ύπόκεινται ανά πάσαν στιγμήν οι θαλασσοπόροι εις τούς πάγους της Άρκτου. Έξηλωμένοι επί του σκιμπαδός μας, τούς πάδας έχοντες επί μαλακού τάπητος και άπέναντι του πυρός της εστίας αναγιγνώσκοντες τά συμβάντα των άρκτικών θαλασσοπόρων, άδυνατούμεν να εκτιμήσωμεν τό μέγεθος της θυσίας και των ταλαιπωριών εις ής ύποβάλλονται ούτοι έκουσίως χάριν της έπιστήμης, όπως χορηγήσωσιν εις ήμάς άντι εύτελεστάτου ποσού, ακριβή και ζωηράν είκόνα των άνεξερευνητών εκείνων πεδίων του πόλου, όπου πάσα βλάστησις εκλείπει, και όπου ο άνθρωπος μεμονωμένος και άπομεικρωμένος χιλιάδας μιλίων από των όμοίων του, μόνος εν μέσση των παγωμένων εκείνων ερήμων, από μόνου του δημιουργού έλπίζει αντίληψιν, και ώς μόνην άνταμοιβήν του έχει την συνάσθησιν ότι συνετέλεσε, διά του κινδύνου της έναντιού ζωής, εις την επέκτασιν του κύκλου των άνωθρων πίνων γνώσεων.

Μεταξύ των νεωτέρων άρκτικών θαλασσοπόρων είνιες έπροχώρησαν άπώτερον των άλλων προς Άρκτον, διεξερευνήσαντες χιλιάδας τινάς μιλίων άγνωστων μέχρι τούδε γαιών, διακρίνονται κυρίως δύο ο δόκτωρ Ρέ (Doctor Rae) και ο δόκτωρ Κέν (E. K. Kane). Νομίζομεν δε ότι πράττομεν εύάρεστον έργο, σημειούντες εν όλίγοις ένταύθα, χάριν των άναγνωστών της Πανδώρας, βιογραφικάς πληροφορίας περί των γενναίων τούτων τέκνων της έπιστήμης, ών ο μόν τελευτάκιος (Doctor Kane) έπασε θυμα της άρσιωτέως του, τελευτήσας κατά τό παρελθόν φθινόπωρον εν Άβάνη της νήσου Κούδας, εις τό θερμόν κλίμα της οποίας είχε μεταβή προς θεραπείαν στηθικής νόσου, ήν απέκτισεν εις τά πάγη του Πόλου, και ήτις έφερεν αυτόν πρόωρος εις τόν τάφον, μόλις τό 35 έτος της ηλικίας του άγοντα· ο δε πρώτος (D' Rae) έπιζεί εισέτι, όπως προσθήσεται νέας δάφνας εις τόν στέφανόν του, και άποκτήτη νέα δικιώματα εις την εύγνωμοσύνην του πεπολιτισμένου κόσμου, διά της άνακλύψεως νέων άγνωστων τόπων.

Ο δόκτωρ Ρέ έγεννήθη εις τάς προς βορρην της Σκωτίας Όρκάδας ή Όρεινές νήτους (Orkney Islands) κατά τό 1813 έτος, κατά δε τό 1833 μετέβη ώς χειρούργος εις Έδιμβούργον μόλις τό εικοστόν της ηλικίας του άγων έτος, και κατά την ίδίαν έποχήν προσεκολλήθη εις την έταιρείαν του κόλπου του Χόδσων, ένθα μετέφερε και την κατοικίαν του. Εις τόν άθλιον εκείνον τόπον, όστις είναι παγωμένος επί ένnea ή δέκα μήνας εις τό διάστημα του έτους, και χωρίς καν έγνος πολιτισμού να άπαντήσῃ, ο νέος Ρέ διήνυσε τά καλλίτερα 10 της ζωής του έτη θηρεύων και διατρέβων μετά των Ίνδων. Η θυσία του άδτη μετρίως άντημείφθη διά της τεραστίας άναπτύξεως των σωματικών του δυνάμεων

και της άποκτήσεως των μάλλον άναγκαιουσών εις τόν τόπον εκείνον γνώσεων, τούτεσι τής διευθύνσεως των λέμβων, και της πείρας του κυνηγίου. Τριαίτην διάγων ζωήν, συνείθετε βιημηδόν να περιπατή τεσσαράκοντα πέντε μέχρι πενήκοντα μιλία καθ' έκάστην, χωρίς ν' άπνηδήσῃ, ένίοτε δε έπεριπάτησε και μέχρις έξήκοντα.

Η πρώτη άρκτική του έκστρατεία έλαβε χώραν τό 1846, ότε διεσχίσατε μετά δώδεκα όπαδών εις τόν κόλπον Repulse, εις μίαν λίθινον μόν κατοικίαν, άλλ' άνευ ζωοτροφιών. Η μικρά συνοδία έζει διά της θήρας, άλλ' ή μεγίστη δυσκολία ήτο ή προμήθεια όλίγων χορτών και ξύλων διά την προσιμοκίαν της τροφής των. Επί δώδεκα μήνας ή διά πυρός θέρμασις ήτο εις αυτούς άγνωστος πολυτέλεια. Τό έπόμενον δ' έαρ ο δόκτωρ Ρέ έπεχείρησεν έτέρην άρκτικήν έκστρατείαν, όπως εξακριβώτη την διεύθυνσιν των άκτών, και εν διαστήματι ενός θέρους κτώσθωτε να περιγράψῃ ακριβώς επί του χάρτου του 600 μιλίων και επέκτασιν άκτήν, από του κόλπου Λόρμαν μέχρι του στενού της Μανίας και Έκλας.

Τό έπόμενον έτος 1848 ο δόκτωρ Ρέ έπεχείρησε την πρώτην του έκστρατείαν προς αναζήτησιν του πλοίαρχου Φραγκλίνου, συνοδεύσας τόν Κύριον Ίωάννη Ριχάρδον εις την μακράν και άνωρθλή του έκστρατείαν, ήτις άννευώθη τό έπελθόν θέρους υπό του Κ. Ρέ, άλλ' άνευ εύαρεττοτέρου άποτελέσματος.

Η Άγγλική Κυβέρνησις έτίμησεν αυτόν κατά τό 1850, δούσα αυτόν την άρχηγίαν της νέας έκστρατείας προς αναζήτησιν του Φραγκλίνου, και άρήσασα αυτόν έλεύθερον να εκλέξῃ κατά βούλησιν τό προσφορώτερον μέρος διά την αναζήτησιν ταύτην. Ούτος εξέλεξε τό μεσημβρινόν μέρος της Ούλαστων και Βικτώρια Λάνδ, έρευνήσας αυτάς έπιμελώς, άλλ' άνευ ούδενης άποτελέσματος. Μόνην δε άμοιβήν των κόπων του έσχε την προσθήκην εις τόν χάρτην 700 μιλίων άγνωστου γης. Ολίγοις δύνανται να έννοήσωσι τό μέγεθος μιας τοιαύτης έπιχειρήσεως. Ηναγκασμένοι να ζώσιν άποκλειστικώς διά της θήρας ζώων και αυτών σπανίων επί των πάγων, και διατελούντες επί μακρούς μήνας άνευ πυρός εις κλίμα ένθα τό θερμόμετρον παγώνει, ύποχρεούμενοι να βαδίζωσι ταχέως φέροντες επί των ώμων την βαρείαν των άποσκευών, οι άρκτικοί ούτοι θαλασσοπόροι δικαίως πρέπει να θεωρόνται ως οι ήρωες του αιώνος. Έπιστρέφων εκ της έκστρατείας ταύτης ο δόκτωρ Ρέ έπεριπάτησε 1000 περίπου μιλία, ήτοι περί τά 27 1/2 μιλία την ήμέραν, σόρων προς τούς άλλους έλκυθρον ζυγίζον 100 λίτρας. Άλλ' ή φήμη του δόκτορος Ρέ άνυψώθη πρό πάντων τό 1853—1854 έτος, διά θαλασσοπόρινος περιστατικού. Σταλείς παρά της Άγγλικής κυβερνήσεως όπως άποπερατώσῃ την έπιθεώρησιν των άκτών της βορείου Άμερικῆς, συνητήθη μετά των Έσκιμώ, ότινες επώλησαν αυτόν τά λείψανα του Φραγκλίνου. Τούτου ένενεκν έλαβε την ά-

μοιβήν των 300,000 δραχμών, αι όποια είχαν άποφασισθή παρά της Κυβερνήσεως προς τόν σκοπόν τούτον. Η έκστρατεία άδτη ήτον άναντιβλήτως ή κινδυνωδεστάτη και ή ούσιωδεστάτη άφ' όσας ποτέ έπεχειρίσθη ο άτρόμητος ούτος θαλασσοπόρος, διότι διήλθεν όλόκληρον χειμώνα άνευ πυρός, κοιμώμενος μετά των συνεταίρων του έντός οικίσκων κατασκευασμένων επί πάγου, ένδεδυμένος με δέρματα ίππαλάφου, ότε ή θερμοκρασία ήτο 35 βαθμούς κάτω του μηδενικού. Κατά τό διάστημα των έκστρατειών του ύπολογίζεται ότι διέτρεξεν εις τάς πολικάς θαλάσσεσ διά λέμβου περί τά 6000 μιλία, περιπατήσας ίσον ποσόν μιλίων επί των πάγων, και προσέθεσεν εις τόν γίνων χάρτην 1700 μιλία άγνωστου γης. Τοιούτων έπιχειρήμα άπαιτούν σπανίαν γενναϊότητα, και καρτερίαν, και στερήσεις, και κινδύνους και φρονήσιν, άνέλαθεν εις μόνος άνθρωπος.

Περί δε του δόκτορος Κέν, θέλομεν όμιλήσει προσεχώς. Δ. Ν. Μ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

EN

ΚΟΠΗΝΑΓΗ.

—ο—

Την 11 του Λέξαντος Ίουνίου έτελέσθη εν τούτοις άνακτόροις Χριστιανοβούργου ή επέτειος γενική συνεδρίασις της Β. ταύτης έταιρείας υπό την προεδρίαν του κλεινού και Μεγχιλειοτάτου βασιλέως της Δανίας Φραδερίκου του 2', πρ' ου κηρυχθείσας της ενάρξεως της συνεδριάσεως άνέγνω ο γενικός αυτής γραμματέας και σύμβουλος της έπιτροπείας Κ. Κάρολος Κ. Ράφνος σύντομον έκθεσιν της κατά τό λήξαν έτος καταστάσεως, και των διαφόρων πράξεων της μνησθείσας έταιρείας, παρουσιάσας συγχρόνως και τινα αντίτυπα εκ των αναλώμασι της έταιρείας έκδοθέντων τό 1857 πονημάτων, ως τό υπό του Έγγισώνος συνταχθέν Lexicon poeticum antiquae linguae septentrionalis, τόν Αρχαιολογικόν της Άρκτου άε. λαντα, τά χρονικά της τε Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Άρκτου, εν οις συν τοις άλλοις και αξιολόγος τις διατριβή, περί της κατασκευής των προδρόμων ή αιθουσών καλουμένων των γιγάντων, συνταχθείσας υπό του μουσοτρόφου Μεγχιλειοτάτου βασιλέως της Δανίας, του και κλεινού προέδρου της έταιρείας. Ακολούθως ή Α. Μ. παρουσίασε τό έσχάτως έκδοθέν παρ' αυτής σύγγραμμα, περί των εν τῷ κατ' του Ριγστέδου βασιλικών τάφων, προσθείσα εν συντόμῳ διαφόρους περί τούτων διασαφήσεις· είτα όμιλήσεν εν όλίγοις και περί των υπό την

διεύθυνσιν και δαπάνη αυτής ενεργουμένων άνακαυφών εν τινι μνημείῳ του Ίεργερσπίτου.

Ακολούθως λαβών τόν λόγον ο παρ' τῷ ύπουργείῳ της παιδείας τμηματάρχης Κ. Ρεγενβόργος άνέφερε περί τινων ρουνικῶν έπιγραφῶν άνακαλυφθεισῶν έσχάτως εν τοις περιχώροις της Δανιέσκειας πλησίον του Βυστροπίου· μάλιστα παρουσίασε και τόν αρχαιολογικόν χάρτην όλης της χώρας ταύτης, ίχνογραφηθέντα υπό του ταγματάρχου Κ. Δρεβέρου.

Ο Κ. Εύρωπαίος εκ Φινλανδίας παρουσίασε διατριβήν τινα περί των αρχαιοτήτων της Σαβοταζίας. Ο δε εκ Βορέμης Κ. Άδάμκς την περιγραφήν δύο εικώνων σωζομένων εν τη Έκκλησία του Άγ. Πέτρου της αὐτῆς πόλεως, παριστανουσῶν της μντρον της επίσκοπον Λινδερίχον άκμάσαντα τό έτος 841—847, της δε τόν Άγιον Αρχιεπίσκοπον Ύννον άποδιώσαντα εν Βέρκη της Σουηδίας εν έτει 936.

Ο Κ. Έδβίνος Μ. Θόρσων, ο έπιχειρήσας έσχάτως έπιστημονικῶν περιήγησιν κατά της Σλαβικῆς χώρας, έπεμψεν εκ Πράγας και Κρακοβίας προς την έταιρείαν διαφόρους αρχαιολογικάς και περί γλώσσης πληροφορίας, περί ών έγεινεν εν τη συνεδρίασει λόγος.

Και ο Κ. Ράφνος προσέθετο ότι, μετά την έκδοσιν του παρ' αυτού δημοσιευθέντος συγγραμματος υπό την έπιγραφήν Antiquitates Americanae, απήντησεν ότι ο Άραψ γεωγράφος Άβού Άδάλα Μωχάμεθ Έδριζή, ο άκμάσας την 18' εκατονταετηρίδα, μνημονεύει μέρη τινα της Άμερικῆς και ιδίως την Καρολίαν, την Γεωργίαν και τάς Φλωρίδας, ο όνομάζει Ίρλανδην Έλ—Καλιπράχ ήτοι μεγάλην Ίρλανδίαν, ως εκάλουν αυτά και οι Σκανδιναυοί.

Επί τέλους ή Α. Μ. ο βασιλεύς έπερρώσε την συνεδρίασιν προσκαλέσας εύμενώς τά διάφορα αυτής μέλη ίνα έπισκευθώσι την ιδιαιτέραν αυτού όπλοθήκην εύρηστέθη μάλιστα και να συνοδεύσῃ αυτά ο ίδιος και να χορηγήσῃ διά ζωσης τάς ύπο διαφόρων ζητηθείσας διασαφήσεις και πληροφορίας. Δόξα και τιμή εις τόν φιλόμουσον τούτον Μονάρχην, τόν διά της παιδείας κοσμούντα έτι μάλλον τό βασιλικόν διαδῆμα.

Ι. ΔΕΚΙΓΑΛΛΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ Κ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ.

—οοο—

Αν και παρά πολλών εν Έλλάδι άνεγνώσθησαν τά ποιήματα του Κ. Άριστοτέλους Βαλαωρίτου, και έδημοσιεύθησαν περί αυτού εύνοϊκά τινες έπικρίσεις, όμως φρονώμεν ότι τά ποιήματα αυτού

δεν κατέστησαν ειπέτι αληθώς δημόδη παρ' ημίν. Οί πλείστοι μάλιστα των λογίων ολίγων εις τὰ ποιήματα ταύτα έδωκαν αξίαν, ενώ οι άλλοδαποι λόγοι κρίνουσιν άλλως. Έν Γαλλία και έν Ιταλία τὰ ποιήματα ταύτα έτυχον σπουδαίας μελέτης παρά τινων κριτικων, έν οίς υπήρχε και μία των μεγίστων φιλαλογικων έπισημοτήτων του αϊανος τουτου, ο Κ. Γουαζέος. Δημοσιεύσαμεν ένταύθα περιεκτικήν έπιστολήν τινος του γνωστου Αμερικανου έλληκτιστου Κ. Φιλτωνος, γραφείσης εκ Κερκυρας προς τον ένταύθα αξιοσέβαστον φίλον ημίν Κ. Χίλλ, όστις εύρησθη να έπιτρέψη ημίν την δημοσίευσιν της περικοπής ταύτης:

« Πιστεύω, λέγει ο Κ. Φιλτων, ότι ο Βελκωρίτης είναι αληθής ποιητής. Έθέληθον υπό των ποιημάτων του. Πρώ πολλων έτών δεν ανέγνωσα τι ανέλογον άποπέων οίονει δρασερύντινα αυραν, έπαγωγόν και πρωτότυπον. Καλλονή, χάρις, τρυφερότης και ζωηρά φαντασία, έρωσ προς την πατρίδα, και ένθουσιασμός προς τας ήρωϊκάς αυτής πράξεις πνέει έφ' όλων των στίχων, και δίδει εις έκαστον των ποιημάτων εκείνων άσυνήθη άφέλειαν και αξιοπρέπειαν. Ο συγγραφεύς, νομίζω, υποπίπτει εις έν σφάλμα γράφων εις την δημόδη διάλεκτον των Ιονίων νήσων, ήτις έφ' όσον ή εκπαίδευσις προβάλλει θέλει καταστή έν παλοίς. Δίδει ή γλώσσα των έκπεπολιτισμένων θέλει εισθι ή γλώσσα της φιλολογίας. Αί ιδέαι του Κ. Βελκωρίτου έν τοίς ποιήματιν αυτού εισιν ιδέαι έκπεπολιτισμένου άνδρος. Καταφανές υπάρχει ότι άν και είναι κάτοχος της διαλέκτου έν ή αι σκέψεις του ήθελον φυσικώς εκφράζεσθαι, μεταχειρίζεται εκ συστήματος τούτην μόναν εις ειδικήν περίστασιν (έν τοίς προομιόις γεγραμμένοις εις καθαρεύουσαν γλώσσαν). Ούχ ήττον όμως τὰ ποιήματα του Κ. Βελκωρίτου θέλγουναι την καρδίαν των συμπολιτών του, και τό όνομά του θέλει μένει ώς άγαπητόν μνημόσυνον. Ούτω τούλάχιστον έράνη έμοί. Θέλω μετά προσοχής μελετήσαι κάλιν τὰ ποιήματα ταύτα, αφού εξαλειφθ ή πρώτη έντύπωσις μου. »

Είς την σύντομον και πρόχειρον ταύτην έπίκρισιν του διακεκριμένου Αμερικανου φιλόλογου ούδέν προσθετομεν. Έκαστος δύναται να κρίμη τας κρίσεις του απ' αυτής. Όπωςδήποτε εκ της κρίσεως ταύτης, γίνεται, ώς μοι φαίνεται, ίκνωσ δέλλον, ότι δεν ήπατήθημεν πολύ εις την κρίσιν ημών την περι των ποιημάτων του Κ. Βελκωρίτου έν τή Πανδώρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΤΥΠΑΛΔΟΣ, υίος.

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΣΗΜΩΝ.

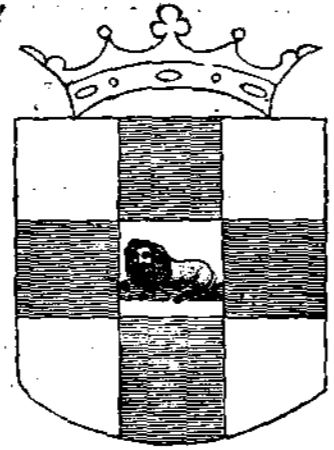
Τό υπό στοιχ. Α' ανήκει τή εξ Ιταλίας

καταγομένη οικογενεία Λομβάρδη (Lombardi) τό δε υπό στοιχ. Β' τή άγνωστου καταγωγής οικογενεία Φραγκοπούλου.

Ι. ΔΕΚΙΓΓΑΛΑΣ.

A.

B.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ.

—oo—
Λονδίνον, 30 Ιουλίου 1853.

"Πληξίξ την δευτέραν μου έπιστολήν (*) να σε γράψω εκ Παρισίων' και όμως ταύτην θά λάβης διά του Αγγλικου ταχυδρομείου' διότι έλθων εις την πρωτεύουσαν της Γαλλικής αυτοκρατορίας εϊρον προσφιλή φίλον, όστις μεταβαίνων εις Αγγλίαν μ' έβίασε να συτροφεύσω αυτόν.

(*) 12η φυλλάξ. 201, σελ. 239.

Είς Λονδίνον διάτρυψ ολίγον, διότι ο φίλος μου, προσκακλημένος υπό του δουκός Δ... απήλθε συμπαραλαβών με εις την έξοχήν του. Πού να σε διηγηθώ την μεγαλοπρέπειαν των Αγγλικων έξοχών; Όπως διά να θυμάση τις τό μεγαλείον της φύσεως πρέπει να ιδή την Κωνσταντινούπολιν, ούτω διά να θυμάση και τό μεγαλείον εις θ ανυψούται διά των ιδίων δυνάμεων ο άνθρωπος πρέπει να επισκερθη τας έξοχάς των Αγγλων. Υπόθεσ, φίλε μου, οικίαν εύρυτάτην και πολυτελέστατα διασκευασμένην εις ην είμεθα προσκακλημένοι περι τους εϊκοσιν, έχοντες ιδιαίτερα δωμάτια,

δαπανωμένων προς τούτο θά εϊξαι; έν άείσει και σὺ και ή σύζυγος και τὰ τέκνα σου, άνετότερον μάλλινα ή σήμεραν, ίσως δεν θά με πιστεύεις και όμως σε λέγω την αλήθειαν. Τούτο μόνον αρκεί να μάθης, ότι τό φυτόν αυτό συντηρείται έντις δεξαμενής πλήρους ύδατος, ότι τό ύδωρ πρέπει να θερμίνεται άδιακόπως και να έχη θερμοκρασίαν 29 — 32 βαθμών, και ότι ή δεξαμενή πρέπει να περιφράσσεται από οίχημα ύκλωσκεπές επίσης θερμαινόμενον (*). Ότε είδον τας διπλάς ταύτας θερμάνσεις γινόμενας χάριν ένός φυτού, ένθυμήθην την έν Λονδίνω περίφημον έσέτην έδδν

Βικτωρία ή βασιλική.

σκίλους κυνηγετικούς και πυρρόβλα διά θήραν, άμάξας, υπηρέτας και πών άλλο είδος αναπαύσεως και διατρυφής. Ηξείρις δε πως γίνεται ή θήρα; όχι εις τὰ βουνά και τας πεδιάδας, άλλ' έντός αυτου του άπεράντου παραδείσου ή κήπου του δουκός. Είναί δε τοσοϋτον έκτεταμένος, ώστε άμυθίλλω έν και ο ρωμαλεότερος τους πόδας δύναται να διατρέξη έντός μιας ήμέρας αυτόν πεζός.

Είς τον παραδεισον τούτον είδομεν καλλιεργούμενον και τό άμυθόνειον έκείνο φυτόν τό καλούμενον Βικτωρία βασιλική, του όποιου την εικόνα σε στέλλω άντιγράψας αυτήν απ' άλλου πρωτοτύπου. Πόσαι περιποιήσεις και πόσαι δαπάναι γίνονται προς διατήρησιν του! Έέν σε είπω, ότι διά των

των άπόριων, όπου άπνευξ ήμυθόμενος σχεδόν άνδρας και γυναίκα!

Και όμως μη φοβίτης ότι εις τοιαύτα δαπανώμενοι οι πλούσιοι Αγγλοι δεν φροντίζουν και περι των πτωχών; ούδεν ίσως άλλο μέρος του κόσμου περιέχει τόσα φροντιστήρια πενήτων όσα ή Αγγλίξ' άλλ' άπίρητος ο πληθυσμός και ή έργασία ούχι πάντοτε πρόχειρος.

Αλλά τό ώρμιότερον και της βασιλικής Βικτωρίας και του παραδείσου και της έπαύσεως και της ήγείρας και των άλλων θυμασίων μαντεύεις τάχα τί είναι; Δύο μικρά, έλάχιστα πράγματα ώς προς την

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Γενή Βικτωρίας της βασιλικής έγραψεν έκτακτικόν η Πα ν δ ω ρ α εις τον Γ' τόμον αυτής, σελ. 32.

δεν γιν' όμως αφιερωτική επιστολή είναι γεγραμμένη υπό του αδελφού του συγγραφέως Χριστοδούλου του Βουλγάρως, Ἀρχιμανδρίτου μὲν τότε, βραδύτερον δὲ χρηματίσαντος Πρωτοπαπᾶ Κερκύρας.

Ἐκρίνα καλὸν νὰ ἐκθίσω ὀλόκληρον τὴν ἐπιγραφὴν τῶν σπανίων τούτων ἀκολουθιῶν, διότι ὁ Κ. Παπαδόπουλος (ἀριθ. 106) ἀναφέρει αὐτὴν ἀτελή καὶ συντετμημένην.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

—ooo—

ΤΑΜΒΑΚΟΘΗΚΗ ΑΓΓΛΟΥ. Ὁ Λόρδος Σ. * * γνωστότατος διὰ τὸ ἰδιότροπον τοῦ χαρακτήρος του, ὑπῆγεν ἐσχάτως εἰς ἓν τῶν μεγαλύτερων ἐργοστασιῶν ἔνθα κατασκευάζονται κυρίως ἀντικείμενα πολυτελείας.

— Ἐπιθυμῶ, εἶπεν εἰς τὸν ἀρχιεργάτην, νὰ με κατασκευάσετε μίαν ταμβακοθήκην, ἥτις νὰ ἔχη ἐπὶ τοῦ σκεπάσματος τὴν πρόσοψιν τῆς οἰκίας μου.

— Εὐκολώτατον, ἀπάντησεν ὁ ἀρχιεργάτης, ἀρκεῖ μόνον νὰ με δώσετε τὸ σχέδιον τῆς οἰκίας.

— Βεβαίως, ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἐπιθυμῶ νὰ φαίνεται εἰς τὴν εἰσοδὸν καὶ εἶδος φωλεᾶς ἐν ἧ νὰ ὑπάρχη σκύλος.

— Καὶ αὐτὸ εὐκόλως γίνεται, ἀπάντησεν ὁ ἀρχιεργάτης.

— Ἐπιθυμῶ πρὸς τούτοις, ἐξηκολούτησεν ὁ Λόρδος, ὥστε, διὰ τινος μηχανισμοῦ, εὐθὺς ὅτε θεωρεῖ τις τὸν σκύλον ἀσκαρδαμυκτί, οὗτος νὰ ἐμβαίνει ἀμέσως εἰς τὴν φωλεάν του, καὶ νὰ ἐξέρχεται ὅταν μόνον παύῃ νὰ τὸν παρατηρῇ.

Ὁ ἐργάτης προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ Ἀγγλοῦ ἐταστικὸν τὸ ὄμμα, ὡς διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἓν ἦτον εἰς τὰς φρένας του. Ἄλλ' ἰδὼν ὅτι ὠμίλει σπουδάζων ἐνόησεν ἀμέσως, καθὼ νοήμων, ὅτι ἠδύνατο νὰ ὠφελθῇ ἀπὸ τῆς περιστάσεως, διὰ καὶ ἀπάντησεν.

— Ἡ παραγγελία σας, κύριε, εἶναι δυσκολωτάτη· μία τοιαύτη ταμβακοθήκη εἶναι θάπανηρωτάτη, διότι θέλει τιμὴν ἑπτὰ χιλίας κορώνας (7. χιλ. δρ.)

— Πολὺ κκλά, εἶπεν ὁ Ἀγγλος, θέλω σὰς πληρώσει τὰς χιλίας κορώνας.

— Λοιπὸν, κύριέ μου, ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς θέλει εἶναι ἐτοίμη, καὶ θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ σὰς τὴν φέρω ὁ ἴδιος.

Μετὰ ἓνα μῆνα ὁ ἀρχιεργάτης ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Λόρδον Σ. * *

— Ἰδοὺ ἡ ταμβακοθήκη, κύριε.

Ὁ δὲ Λόρδος, λαβὼν εἰς χεῖρας καὶ ἐξετάσας αὐτήν.—Βλέπω, εἶπε, τὴν οἰκίαν μου μεθ' ὧν τῶν παρχρημάτων, καθὼς καὶ τὴν φωλεάν τοῦ σκύλου πλησίον τῆς πόλης, ἀλλὰ δὲν βλέπω καὶ τὸν σκύλον.

— Δὲν παρηγγείλατε, Μιλόρδ, ἀπεκρίθη ὁ ἐργάτης νὰ χάνεται ὁ σκύλος ὅταν τὸν βλέπῃ ἄλλος; — Μάλιστα.

— Καὶ νὰ ἐπανέρχεται ὅταν δὲν τὸν βλέπῃ πλέον;

— Βεβαίως, τὸ εἶπα.

— Λοιπὸν, ἐπανελάθην ὁ ἐργάτης, ἐπειδὴ ταύτην τὴν στιγμὴν τὸν βλέπετε, ὑπῆγε καὶ ἐκρίθη εἰς τὴν φωλεάν του. Βάλετε τὴν ταμβακοθήκην εἰς τὸ θυλάκιόν σας, καὶ ἀμέσως θὰ ἐξέλθῃ.

Ὁ Λόρδος σκεθθεὶς ὀλίγον εἶπε.— Πολὺ καλά. Καὶ θέσας τὴν ταμβακοθήκην εἰς τὸ θυλάκιόν του, ἐπλήρωσεν εἰς τὸν ἐξυπνον ἐργάτην τὰς χιλίας κορώνας.

ΠΟΛΥΦΟΡΕΙΑ ΛΟΝΔΙΝΟΥ. Ἐν Λονδίῳ ὑπάρχουσι σήμερον ὑπὲρ τὰ 800 πολυφορεῖα (omnibus) διατρέχοντα τὴν πόλιν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· ἐξ αὐτῶν 595 ἀνήκουσιν εἰς γαλλικὴν τινα ἐταιρίαν. Τὰ 595 ταῦτα πολυφορεῖα διέτρεξαν ἐντὸς μιᾶς ἐβδομάδος τοῦ Ὀκτωβρίου 222,770 μίλια, καὶ μετέφεραν ὄχι ὀλιγοτέρους τῶν 92,000 ἐπιβατῶν. Ὑπολογίζοντες ὅτι τὸ ἐπίλοιπον τεταρτημόριον τῶν πολυφορειῶν τοῦ Λονδίνου μετεκόμισεν ἐπιβάτας κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, εὐρίσκομεν ὅτι μετέφεραν ἐν ὅλοις 1, 115,000 ἐπιβατῶν. Ὁ πληθυσμὸς τοῦ Λονδίνου, κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπαριθμησὴν ἦτο 2, 362, 000 ὥστε σχεδὸν τὸ ἡμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τούτου ταξιδεύει μὲ πολυφορεῖον ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος. Τὰ πολυφορεῖα ταῦτα σύρονται ὑπὸ 6, 225 ἵππων· ἕκαστος δὲ ἵππος τρέχει σχεδὸν 12 μίλια τὴν ἡμέραν. Ἡ ἡμερησία δαπάνη ἕκαστου ἵππου εἶναι δρ. 2. 90, ἀρχὴ τῶν 10 ἵππων οἵτινες ἀπαιτοῦνται δι' ἕκαστον πολυφορεῖον, εἶναι δρ. 29, 65 καθ' ἕκαστην. Αἱ ἄλλαι δαπάναι, οἷον ἵπποστασιῶν, τροφῆς, πετάλων κτλ. ἀναβιβάζουσι τὸ ποσὸν τούτου εἰς δρ. 36, 65 καθ' ἐβδομάδα.

Οἱ ἀμαξηλάται, ἵπποκόμοι καὶ ἄλλοι ὑπηρεταὶ τῆς ἐταιρίας ταύτης εἶναι 2, 300, πληρωθέντες ἀπὸ δρ. 4, 20 μέχρι 8 τὴν ἡμέραν. Τὰ 595 πολυφορεῖα τρέχουσιν ἐξήκοντα ἐξ διαφόρων διευθύνσεων, τὰ δὲ ἐβδομαδιαία ἔσοδα ὧν ἀναβαίνουν εἰς δρ. 324, 875, εἰ καὶ τὸ ποσὸν τούτου ἐλαττοῦται κατὰ 10—15, 000, δρ. καθ' ἕκαστην ὅταν ἦναι πολλὴ ὑγρασία. Τὰ εἰσοδήματα τῆς Κυβερνήσεως ἐκ τῶν παντοφορειῶν τούτων δὲν εἶναι εὐκαταρρόνητα, διότι δι' ἀδείας καὶ φόρους ἔλαβε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος περὶ τὸ 1,000,000 δρ. πληρωθεισῶν εἰς διόδια εἰς τοὺς διαφόρους ὁδοὺς τὰς ὁποίας τὰ παντοφορεῖα ταῦτα διατρέχουσι.

—ooo—